National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A 0N4
L

RSB/DSP
Received
MAY 13 1987

VABA EESTLANE

Second class mail
registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL
JA NELJAPÄEVAL

Nr. 35 (3327) XXXVI aastakäik | Neljapäeval, 7. mail 1987 — Thursday, May 7, 1987 | Üksiknumbri hind 75 centi

„Vaba Eestlase" esindaja Roman Marley ja Scarborough MP Pauline Browes, kes esindas minister D. Crombie't.

Õp. Udo Petersoo E.E.L.K. Kanada praostkonna praostiks

E.E.L.K. Kanada praostkonna XV sinod Hamiltonis

Laupäeval, 2. mail toimus Hamiltonis kohaliku koguduse hooldamisel E.E.L.K. Kanada praostkonna sinod. Kuigi neid aastakoosolekuid peetakse regulaarselt igal aastal oli seekordne sinod mõneti elevust tekitav, kuna toimus praostkonna uue nõukogu valimine, mida põhimääruste kohaselt tehakse iga viie aasta järel.

Pärast praost A. Tauli avapalvust algas koosolek tema juhtimisel, koosoleku abijuhatajaks valiti Hamiltoni koguduse esimees A. Till, protokollijaiks õp. E. Heinsoo ja pr. L. Normet.

Tegevusaruande, mis hõlmas praostkonna tegevust viimase viie aasta jooksul, esitas praost A. Taul.

Praostkonna kassa-aruande ja revisjoni aruande esitas laekur E. Kalvik. Sinod suhtus neisse aruandeisse kriitiliselt kuna selgus, et praostkonna tegevuses olid märgatavad puudujäägid.

Rahaliste aruannete osas informeeris õp. T. Nõmmik sinodit „Pater Nosteri" projekti seisust.

Aruannetele lisaks oli välja pandud rida näidiseksemplare praostkonna poolt avaldatud kiriklikest trükiseist. Aruanded kinnitati peale mõningaid muudatusi.

Praost Taul esitas järgneva aasta tegevuskava, mis laias laastus nägi ette olemasolevate projektide jätkamist (lauluraamatu ja õpikute trükkimine, leerilaagrite korraldamine jne.). Tegevuskava kui ka järgneva aasta eelarve ($7000), mille esitas E. Kalvik kinnitati sinodi poolt.

Valimiste päevakorra punkti all esitati praosti kandidaatideks senine praost A. Taul ja Vana-Andrese koguduse õpetaja Udo Petersoo. Praost A. Taul, praostina ja koosoleku juhatajana leidis, et õp. U. Petersool puudub vajalik ametistaaazh nagu määritletud peapiiskopi poolt: praosti kandidaat peab olema täisajaliselt ja pidevalt üht kogudust teeninud 10 aastat. Pärast läbirääkimisi, milles osales ka piiskop K. Raudsepp leiti, et õp. U. Petersool on vastav ametistaazh olemas. Koosolekut hakkas nüüd juhatama A. Till ning asuti valimisele.

Praosti hääletamisel sai õp. U. Petersoo 14 häält ja praost A. Taul 11 häält. Praost Taul protesteeris valimiskäigu vastu ja lubas esitada sellekohase protesti E.E.L.K. konsistooriumile.

Teised valimistulemused olid järgmised: abipraost õp. E. Heinsoo, nõunikud õp. O. Gnadenteich, õp. A. Roost ja pr. J. An-

(Järg lk. 10)

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina jaam

Kokkutulek Läti Majas

Baltlased pühitsesid kanada kodakondsuse 40. aastapäeva

1. mai kokkutulek leidis aset meeldivas Läti Kultuurimajas, mille auditooriumi lava oli kaunistatud Kanada ja Balti riikide lippudega. Laua taga olid varutud istmed külaliskõnelejate ja Balti riikide ametlikkude esindajate I. Heinsoo ja dr. E. Upenieks'i jaoks. Korraldajaks oli Balti Liit Kanadas. Kokkutulek oli mõeldud järgmisel päeval Toronto ülikooli juures toimuva sümpoosioni sissejuhatuseks.

Külaliste saabumine algas ettenähtud ajal kell 19.30 ja kõrgemate külaliste päralejõudmist loodeti umbes tund aega hiljem. Saali ja kõrvalruumidesse oli kogenud umbes 160 inimest, kelle hulgas märgatav enamus oli maja peremees-rahval; leedulasi ja eestlasi oli peaaegu võrdselt umbes veerandsaja piires kummastki rahvusest. Eestlaste osas oli kohal aupeakonsul I. Heinsoo, EKN-u juhte nii kohapealt kui ka teistest linnadest, piiskop K. Raudsepp, ajalehtede esindajad ja mitmesuguste organisatsioonide liikmeid.

Mõne aja möödumisel andis Balti Liidu esimees edasi teate ootamatust sündmusest — külaliskõneleja minister David Crombie'l haigestumise tõttu ei osutu tal võimalikuks oma ülesannet täita; teda asendab konservatiivide partei Scarborough Centre esindaja parlamendis proua Pauline Browes. Pr. Browesile esitleti Balti riikide esindajaid kõrvalolevas saalis, kus meie ajalehe esindaja teda ja Kanada valitsust õnnitles ajaloolise sündmuse puhul — provints Quebeci taasvastuvõtmine Kanada föderatsiooni!

Ettetulnud ootamatuste tõttu lükkus koosviibimise algus kella 21-le, alates lühikese sisse-

(Järg lk. 9)

KABAREE II

EESKAVA • TANTS • BAAR • KOHV

reedel, 22. mail kell 20.00
Läti maja, 4 Credit Union Drive

Pääse $15.00 — müügil EKN'i büroos ja Abistamiskomitees. (Laudade ettetellimine — 8 inimest laudades — EKN'i büroos) EKN'i noorte ja Savona Satan'i korraldusel.

Lühiuudiseid

OTTAWA (CP) — Naiskohtunik Claire . L'Heureux-Dube vannutati Kanada Ülemkohtu liikmeks, olles seega esimene naissoost kohtunik sel kõrgel ametikohal. Pärast vannutamistseremooniat ütles 59-aastane Madame L'Heureux-Dube, kes räägib hästi nii prantsuse kui ka inglise keelt, et tema tähtsamaks sihiks on inimõiguste ülalhoidmine Kanadas.

WASHINGTON (UPI) — Siin on uus skandaal kerkimas — demokraatide presidendi-kandidaat Gary Hart olevat tabatud näitlejanna Donna Rice'ga koos nädalalõppu veetmast, mida ajalehe „Miami Herald" reporterid võivad tunnistada. 50-aastane Colorado osariigi senaator Hart kinnitab, et ta veetis nädalalõpu üksinda ja tal ei ole mingit „ebamoraalset vahekorda" näitlejannaga.

2 LOENGUT:

Teisipäeval, 19. mail kell 19.30
TOOMAS ILVES Münchenist

Eesti fosforiidi lademed: venelastele vara - eestlastele mure

Korraldus koos Metsaülikooliga

•

Teisipäeval, 26. mail kell 19.30
INGRID SAAR

Muutuv Lõuna-Aafrika: Tänapäeva tegelik elu ja välis-agitatsioon.

Valguspildid.

Keskustelu • Kohv

KÕIK ON KUTSUTUD

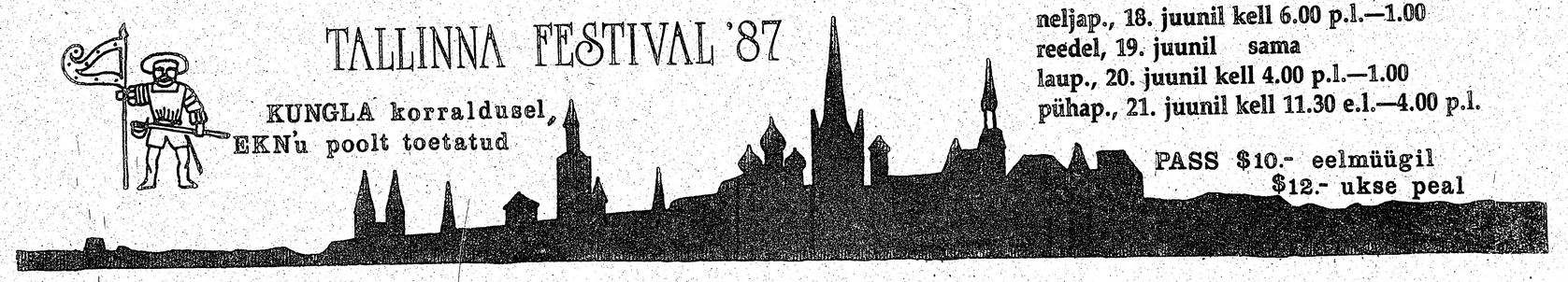

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane,
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

Telefonid: toimetus 733-4550, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 733-4551 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $60.—, poolaastas $34.— ja veerandaastas $18.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $111.—, $60.—, $31.—

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $80.—, poolaastas $44.— ja veerandaastas $23.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $115.—, $62.—, $32.—, mujal välismaal $140.—, $75.—, $40.—

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 75 c.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. **Kuulutusi võetakse vastu** nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

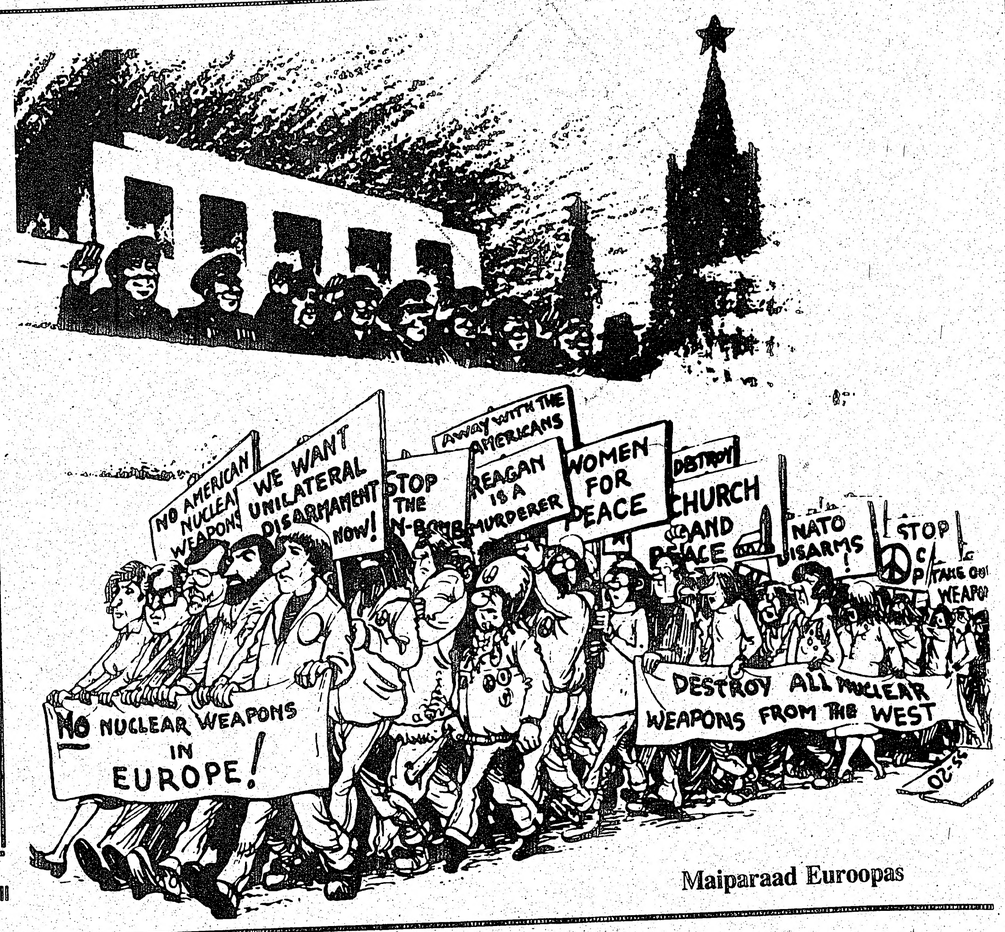

Maiparaad Euroopas

Tshernobõl

Äsja möödus üks aasta maailma suurimast tuumajõujaama katastroofist, mille tagajärjed annavad veel praegugi tunda kogu Euroopas ning on tekitanud suurte masside hulgas vastuseisu tuumareaktorite kasutamiseks energia produtseerimisel. 26. aprillil 1986 plahvatas Ukraina pealinna Kiievi lähedal Tshernobõlis teatavasti üks tuumaenergia jõujaama reaktoreid, mis tekitas tulekahju ja paiskas atmosfääri hävitava radioaktiivse pilve, mis valgus üle N. Liidu piiri Lääne- ja Põhja-Euroopasse, mürgitades veekogusid, viljapõlde, karjamaade alasid ja metsi ning ohustas kodu- ja metsloomi. Kahjud olid eriti suured venelaste salapäratsemise tõttu, kuna välismaailmale ei antud õnnetuse kohta N. Liidust enne informatsiooni kui Lääne-Euroopa ja Skandinaavia riikides oma mõõteaparaatidega õnnetus avastati. Alles siis tuli Moskvast lühike teade Tshernobõli katastroofi kohta, kusjuures katsuti selle tulemusi ja tagajärgi nii palju vähendada kui vähegi võimalik.

Tshernobõli katastroofi kahjustused N. Liidus ei ole praegu kaugeltki veel selgunud ja kuigi õnnetuse kohale on lastud mõningaid lääneriikide eksperte ja eriala arste, ei ole neil selget pilti ohvrite arvu ja radioaktiivse kiirguse kahjude kohta. Ametlike andmete kohaselt nõudis õnnetus 31 surmaohvrit, kuid lääneriikide eksperdid arvestavad sadade ohvritega ning kalkuleerivad, et Tshernobõli plahvatuse tagajärjel said tuhanded inimesed hävitava radioaktiivse kiirguse laengu ning lähemate aastate jooksul võib surmaohvreid arvestada ligemale 15.000-le. Millised tagajärjed on katastroofil N. Liidu kaugemates piirkondades ja Lääne-Euroopas, on samuti praegu varjatud teadmatuse liniku taha ning selleks kulub aastaid, võibolla isegi aastakümneid enne kui Tshernobõli katastroofi tagajärgede kohta võib esitada lõpliku aruande.

Mis oli õnnetuse põhjuseks, on praegu veel selgumata. Moskva ametlik seletus, et plahvatus tekkis jõujaama tehnikute lubamata eksperimentide tulemusena, tundub otsituna. Tõenäoliselt oli siin tegemist Tshernobõli jõujaama võrdlemisi primitiivse konstruktsiooniga, kus julgeolekuabinõude kindlustamisele ei pandud vajalikku rõhku. Süüdlased lubatakse anda kohtu alla ning kõigi eelduste järele kujuneb sellest jällegi üks kommunistliku süsteemi lavastusprotsess.

Kuigi Gorbatshovi rezhiim püüab kõigiti näidata, et Tshernobõli katastroofi käsitamisel aetakse paljukiidetud uut avameelsuse poliitikat, on paljud asjaolud jäänud lääneriikide ajakirjandusele ja ekspertidele selgitamata, millest võib järeldada, et Tshernobõli tõeliste sündmuste ette on lastud raudeesriie. Samuti, nagu varjatakse õnnetuse tõelisi põhjusi, ei tehta teatavaks ohvrite tegelikku arvu ja püütakse seda vähendada. Selle asemel räägitakse tuletõrjujate ja puhastustöö tegijate heroismist, millega suudeti tunduvalt piirata katastroofi hävitustöö tulemusi. Kuid samal ajal ei mainita ametlikus informatsioonis ühtegi sõna sellest, et Eestist ja teistest Balti riikidest saadeti mehi mobilisatsiooni korras Tshernobõli plahvatuse tagajärgi likvideerima ja keegi ei hoolinud radioaktiivse kiirguse ohtlikkusest nende tervisele.

Kui läänemaailma ajakirjandus on Tshernobõli õnnetuse ja venelaste salapäratsemise hindamisel võrdlemisi leebe, siis nõukogude ajakirjandus on asunud vastupidisele seisukohale ja katsub sellest kõigiti profiiti lüüa. Nii kasutatakse jõujaama katastroofi Ühendriikide tuumarelvade poliitika atakeerimiseks, lääneriikide tuumajõujaamade arvustamiseks ja lääne ajakirjanduse atakeerimiseks. Lääne massimeediale heidetakse pidevalt ette, et see oma suures sensatsioonijanus on Tshernabõli sündmused üles puhunud ja avaldanud artikleid ja materjale, mis ei vasta tõsioludele. Sellistel atakkidel on kindlasti oma tagamõte, kuna sellega tahetakse tähelepanu kõrvale juhtida venelaste salapäratsemise ja varjamise poliitikalt, mis vaikis õnnetuse esialgu täielikult maha ja teatas sellest alles kolm päeva pärast katastroofi.

Ehkki läänemaailma eksperdid on siinsete jõujaamade konstrueerimisel võtnud kasutusele erilisi julgeolekuvahendeid, on Tshernobõli katasroof siiski silmatorkavalt ergutanud neid jõudusid ja gruppe, kes võitlevad tuumaenergia kasutamise vastu ning tunnevad muret looduse saastamise pärast. Tshernobõli katastroofi aastapäev lõi kümnetele tuhandetele demonstrantidele eeldused Lääne-Euroopa riikides suurte meeleavalduste korraldamiseks ja tuumajõujaamade likvideerimiseks nõudmiste esitamiseks. Kuid vaevalt nendel meeleavaldustel on loodetud tulemusi, kuna maailma energiavajadus suureneb pidevalt ning tuumaenergia on siin suureks abiventiiliks, mida ei suuda sulgeda isegi Tshernobõli katastroof. Katastroofil on kahtlemata suur mõju uute tuumajõujaamade rajamisel ja konstrueerimisel, kuid samal ajal said lääneriigid ka järjekordse õppetunni Kremli kahepaikse poliitika kohta, mida ei suuda varjata kärarikas reklaam oma avameelsuse poliitika populariseerimiseks.

K. A.

Eesti Vabadusvõitlejate perekonnad vajavad abi

Saada oma kodumaisele vabadusvõitlusele määratud toetus EVV Abistamiskeskuse nimele väljakirjutatud tshekiga aadressil: Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus, Box 34018, S-100 26 Stockholm, Sweden.

Gorbatshovi „uutmispoliitika"

Gorbatshovi riskantne majandusprogramm seisab suurte raskuste ees ja selle võime kestvaks pikaajaliseks majanduslikuks arenguks oleneb tehnoloogilistest edusammudest.

Juhul kui majanduslikke edusamme ei saavutata, viib Gorbatshov vaevalt oma moderniseerimist nii kaugele, et olulised sõjaväelised vajadused jääksid rahuldamata.

Paljud Nõukogude sõjaväejuhid on teadlikud tõsiasjast, et sõjavägi saab tavaliselt kasu edukast tööstuslikust moderniseerimisest ja nad on sellepärast alandanud oma nõudmisi.

Gorbatshov päris oma eelkäijailt majanduse, kus terasetoodang on stagneerimise veerul, energia ja toorainete kulud tõusevad järsult, ja kus rahva majandusliku kogutulu keskmine tõus ajavahemikus 1976 kuni 1985 oli vaid pisut üle 2% aastas.

Nõukogude sõjajõud tundsid muret nende kallakute mõju üle Nõukogude Liidu edaspidisele sõjalisele tugevusele. Sellepärast on Nõukogude sõjaväevõimud omaks võtnud, et ilma majandusliku olukorra tunduva parandamiseta, jääb Nõukogude sõjaline võime jätkuvalt mitmes kohas läänest alla, ja sõjaväel oleks raske täita 1990-ndate aastate „kaitsevajadusi".

Gorbatshov on keskendanud majandusreformid nii ütelda inimlikele teguritele, nagu näiteks töötaja tootmise tõhususe suurendamine, bürokraatide arvu vähendamine ja võitlus korruptsiooni ning alkoholismi vastu.

Pikemas perspektiivis on aga Gorbatshovi majanduslik strateegia rajatud majanduse moderniseerimisele.

Nõukogude majandus jäljendab praegu läänes kestvat tehnoloogia revolutsiooni, kus moodsad masinad, robotid, mikroelektroonilised vahendid, kompuuterid ja telekommunikatsiooni-süsteemid teevad operatsioonid paindlikumaks, tõstes seeläbi kvaliteeti ja kärpides kulusid.

Hiljutine suur langus välisvaluuta teenimises, raskendab Nõukogude Liidu võimalusi osta läänelt moodsat varustust; sellepärast arvatakse, et Nõukogude Liit jätkab oma püüdlusi lääne tehnoloogia varastamiseks.

Gorbatshovi reformid on muret — tekitavad ja nende juures võib kergesti midagi viltu minna. Selleks et toodangut tõsta peab Nõukogude Liit tõenäoliselt oma nõudmisi Ida-Euroopalt suurendama. Sellest võib järeldada: On võimalik et Moskva hakkab nõudma rohkem kaupu maadelt, nagu Ida-Saksamaa ja Tshehhoslovakkia.

A.H./M.S.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

HÕBEDAT ja KULDA

Soovin osta KANADA HÕBEDOLLAREID ja MAAILMA KULDMÜNTE.

Palun helistada Olaf Sõrra 889-1963

Kommentaar

Maakera keskkonna kaitsjad lähevad mõneti oma nõudmistes liiga kaugele ja muutuvad tülikaiks nii valitsusvõimudele kui ka tavalistele kodanikele, kuid põhiliselt on neil siiski õigus: maailm läheb vastu looduse hävitamisele ning pinnase, õhu ja veekogude mürgitamisele. Tundub, et maailma elanikkond on sattunud nagu mingisugusesse nõiaringi — ühest küljest nõuab rahvaarvu kasvamine ning inimeste elujärje parandamine uute tööstuste rajamist, põllumaa ohverdamist suurlinnadele, keemiliste ja muude jäätmete juhtimist veekogudesse ja atmosfääri, kuid teisest küljest toob selline teguviis paratamatult kaasa loodusvarade hävitamise ning vete ja õhu mürgitamise, mis ükskord võib viia sellise olukorrani, kus suured maakera piirkonnad muutuvad inimestele ja teistele elavatele olevustele elamiskõlbmatuks.

Juba praegu loeme ajalehtedest ja kuuleme looduse kaitsjailt ja poliitikutelt väiteid, et nii siinsel mandril kui ka Euroopas ja mujal hävivad metsad õhku paisatud happeliste kemikaalide tõttu, kalad surevad järvedes ja mürgised jäätmed tungivad maaaluseid kihte kaudu inimeste joogiveede varudeni. Ning suurlinnade saasta ja prügi väljavedamiseks ning jäätmete mahamatmiseks ettenähtud alad muutuvad üha kitsamaks ja kokkusurutumaks, kuna ükski kogukond ei taha oma piirides näha haisevaid prügimägesid.

Kui kaugele asjad selles suunas on juba arenenud, ja kui desperaatseks on kujunenud olukord, kinnitas äsjane New Yorgi linnavõimude otsus saata linna jäätmed suurel parvel vett kaudu lõuna-osariikidesse või Mehhikosse. Linnavalitsuse vastavad asjamehed tulid jäätmete eksportimise ideele häda sunnil, kuna nende oma jäätmete kogumise kohad olid üliküllastatud ning tuli leida mõni pääsetee tülikast rämpsust lahti saamiseks. Ligemale 3000 tonni haisevaid jäätmeid paigutati hiiglaslikule parvele ning hakati sellega mööda Atlandi rannikut lõuna poole sõitma lootes kusagil oma soovimatust lastist vabaneda.

Kuid see plaan ei õnnestunud. Põhja-Carolina kaitseväegi ol valvel ning keelas prügikottide ga ülekoormatud parvele ranna le lähenemise. Parv sõitis nüüd üle Florida lõunatipu Mehhik lahte ja proovis oma õnne Loui siana osariigis, kuid ka siin ol kaitseliit tülika sissetungij tagasi löömiseks mobiliseeritu ning prügimehed keerasid om parve nina Mehhiko rannik poole. Mehhiko oli aga mobili seerinud isegi sõjalaevad rämp suparve maandumiskatse nurj ajamiseks ja laev keeras põlatu laadungiga uuesti merele Võibolla loodeti nii kaua mere ringi sõita, kuni torm teeb om töö ja kõik prükikotid merr pühib. Meri on suutnud se paljugi vastu võtta ja nähtavas loodetakse, et ta suudab ka Ne Yorgi prügilaadungid „läh seedida". Viimaste andme kohaselt on prügiparv siis New Yorki tagasi pöördunud.

Kui asi samas suunas eda areneb, siis võib oletada,

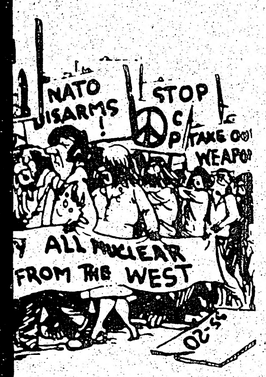

aad Euroopas

ka“

rogramm seisab suurte
s pikaajaliseks majan-
listest edusammudest.

tõstes seeläbi kvaliteeti ja
s kulusid.
tine suur langus välis-
teenimises, raskendab
gude Liidu võimalusi osta
moodsat varustust; selle-
arvatakse, et Nõukogude
tkab oma püüdlusi lääne
ogia varastamiseks.
batshovi reformid on muret
itavad ja nende juures võib
sti midagi viltu minna.
s et toodangut tõsta peab
gude Liit tõenäoliselt oma
nisi Ida-Euroopalt suurenda-
Sellest võib järeldada: On
alik et Moskva hakkab nõud-
hkem kaupu maadelt, nagu
aksamaa ja Tshehhoslovak-

A.H./M.S.

sti Sihtkapital Kanadas

tused, testamendi-pärandused
lestusfondid on tulumaksu-
d. Suunake oma annetused
ele ja teistele eesti organisat-
sioonidele

sti Sihtkapital Kanadas

u tulumaksuvaba kviitungi
iseks. — Eesti Maja, 958
dview Ave., Toronto, Ont.
M4K 2R6

HÕBEDAT ja
KULDA

ovin osta KANADA HÕ-
DOLLAREID ja MAAIL-
MA KULDMÜNTE.

alun helistada Olaf Sõrra
889-1963

Kommentaar

Maakera keskkonna kaitsjad lähevad mõneti oma nõudmistes liiga kaugele ja muutuvad tülikaiks nii valitsusvõimudele kui ka tavalistele kodanikele, kuid põhiliselt on neil siiski õigus: maailm läheb vastu looduse hävitamisele ning pinnase, õhu ja veekogude mürgitamisele. Tundub, et maailma elanikkond on sattunud nagu mingisugusesse nõiaringi — ühest küljest nõuab rahvaarvu kasvamine ning inimeste elujärje parandamine uute tööstuste rajamist, põllumaa ohverdamist suurlinnadele, keemiliste ja muude jäätmete juhtimist veekogudesse ja atmosfääri, kuid teisest küljest toob selline teguviis paratamatult kaasa loodusvarade hävitamise ning vete ja õhu mürgitamise, mis ükskord võib viia sellise olukorrani, kus suured maakera piirkonnad muutuvad inimestele ja teistele elavatele olevustele elamiskõlbmatuks.

Juba praegu loeme ajalehtedest ja kuuleme looduse kaitsjailt ja poliitikutelt väiteid, et nii siinsel mandril kui ka Euroopas ja mujal hävivad metsad õhku paisatud happeliste kemikaalide tõttu, kalad surevad järvedes ja mürgised jäätmed tungivad maaaluseid kihte kaudu inimeste joogiveede varudeni. Ning suurlinnade saasta ja prügi väljavedamiseks ning jäätmete mahamatmiseks ettenähtud alad muutuvad üha kitsamaks ja kokkusurutumaks, kuna ükski kogukond ei taha oma piirides näha haisevaid prügimägesid.

Kui kaugele asjad selles suunas on juba arenenud, ja kui desperaatseks on kujunenud olukord, kinnitas äsjane New Yorgi linnavõimude otsus saata linna jäätmed suurel parvel vett kaudu lõuna-osariikidesse või Mehhikosse. Linnavalitsuse vastavad asjamehed tulid jäätmete eksportimise ideele häda sunnil, kuna nende oma jäätmete kogumise kohad olid üliküllastatud ning tuli leida mõni pääsetee tülikast rämpsust lahti saamiseks. Ligemale 3000 tonni haisevaid jäätmeid paigutati hiiglaslikule parvele ning hakati sellega mööda Atlandi rannikut lõuna poole sõitma, lootes kusagil oma soovimatust lastist vabaneda.

Kuid see plaan ei õnnestunud. Põhja-Carolina kaitsevägi oli valvel ning keelas prügikottidega ülekoormatud parvele rannale lähenemise. Parv sõitis nüüd üle Florida lõunatipu Mehhiko lahte ja proovis oma õnne Louisiana osariigis, kuid ka siin oli kaitseliit tülika sissetungija tagasi löömiseks mobiliseeritud ning prügimehed keerasid oma parve nina Mehhiko ranniku poole. Mehhiko oli aga mobiliseerinud isegi sõjalaevad rämpsuparve maandumiskatse nurjaajamiseks ja laev keeras põlatud laadungiga uuesti merele. Võibolla loodeti nii kaua merel ringi sõita, kuni torm teeb oma töö ja kõik prükikotid merre pühib. Meri on suutnud seni paljugi vastu võtta ja nähtavasti loodetakse, et ta suudab ka New Yorgi prügilaadungid „läbi seedida“. Viimaste andmete kohaselt on prügiparv siiski New Yorki tagasi pöördunud.

Kui asi samas suunas edasi areneb, siis võib oletada, et tulevikus hakkavad suured õhuparved maakera prügi kuu peale vedama — kui maakeralt sinna saabunud asukad ei ole suutnud enne kuu pinda ära reostada!

o

Gorbatshovi rezhiim N. Liidus on muutunud järsku erakorraliselt sõbralikuks Iisraeli vastu. Kui juutide väljarändamine viimastel aastatel oli väga piiratud, siis nüüd on hakatud võrdlemisi lahkel käel ümberasumise lubasid andma. Selline järsk meelemuudatus paneb poliitilised vaatlejad kohe mõtlema, et Jeruusalemma ja Moskva vahel on mõni tehing käimas. Teiste sõnadega: tekib küsimus — mida on Iisrael lubanud venelastele kompensatsiooniks juutide emigratsioonivärava avamisel?

Näib, et Iisraeli ja N. Liidu vahel on juba mitu kuud midagi käimas. Mõlemad pooled räägivad vastastikuste konsulaardelegatsioonide vahetamisest ning Moskvas käisid sealsete juhtidega kohtamas Juudi Maailmakongressi president Edgar Bronfman ning juudiorganisatsioonide juhtiv tegelane Ühendriikidest Morris Abram. Ametliku informatsiooni kohaselt arutati nende külaskäikude ajal peamiselt juutide väljarännu võimalusi, kuid tõenäoliselt ei piirdunud nõupidamised ja läbirääkimised ainult selle kitsa teemaga.

Näib tõenäolisena, et Gorbatshov loodab nõukogude juutidele väljarännu võimaluse andmisega likvideerida suure osa neist kitsendustest, mis ameeriklased on rakendanud N. Liidu ja Ühendriikide vahelise kaubavahetuse piiramiseks. Moskvas arvatakse nähtavasti, et just iisraelisõbralik Ühendriikide Kongress astub vajalikke samme paljude kaubavahetuse kitsenduste elimineerimiseks. Kuid sellele lisaks loodetakse Kremlis, et kui N. Liit saavutab Iisraeliga kokkuleppe diplomaatiliste sidemete jaluleseadmiseks, siis avanevad talle võimalused kavatsetavast Lähis-Ida rahukonverentsist osa võtmiseks.

N. Liit, Egiptus ja Jordaania on pikema aja kestel võidelnud sellise konverentsi korraldamiseks, millest osa võtaksid ka ÜRO julgeolekunõukogu viis alalist liiget. Kuid Ühendriigid koos Iisraeliga on sellisele konverentsile kategooriliselt vastu olnud, kuna Iisrael kardab, et venelased hakkavad konverentsil Iisraelile survet avaldama.

Toronto Eesti Ühispank

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Ühenduses on jõud!

KINNISVARALAENUD 8.75%
ISIKLIKUD LAENUD alates 10.75%

Informatsiooniks helistada: 465-4659

Pank avatud: esmasp.-reedeni 10—3, teisip. ja neljap. õhtuti 5.30—8.00 p.l.

Lugejakiri

V.A. TOIMETUS

Teie lehe lastenumbris (nr. 29) 14. apr. 1987 leidsin ühe loo koerast ja kassist — miks koer ajab kassi taga.

Lugu ei seisa kiunumises, vaid hoopis haukumises. Kass võib kräunuda ja koer niuksatada — aga nad ei kiunu.

Aastatel 1942—44 olin AES-i murdekorrespondent Keila kandis. Panin kirja ühe jutu oma keelejuhi Salu-Antsu suust.

„Kord old sie vanajumal ädas nigu mustlane mädas. Leivatükk kadund ta käest äe. Koer leind ta kohe ülesse ja toond vanajumalale tagasi. Vanajumal siis kallistand koera ja öeld: „Soa ei pia mitte enam metsas elama. Nüid kirrutan so'le priijuse paberid välla, soa piad prii olema.“

Koer, sie saatanajalg ei seisa kodu. Ikke leheb edasi nuhkima. And ta sies kassile oma priijuse paberid oida. Kass kurivaim kaodand nad äe.

Kord tuld kardavoi koerale vasta ja küsind: „Kussu priijuse paberid?“ Koer öeld: „Kassi käe.“ Läind nemad sõnna neid otsima. Kass öeld: „Nad kadusid äe.“

Joa senest ajast piale aeb koer kassi taga. Põle ta viel oma priijuse paberid leind.“

Teid tervitades
KRANTS

Toimetaja märkus: Me harilikult anonüümseid kirju ai avalda, kuid Krants on meile kõigile juba vanast ajast tuntud „mies“.

TORONTO (Sun) — Torontos arreteeriti 32-aastane naiskodanik Lee McKenzie vägivaldse röövimise eest. McKenzie haaras Sophie Simpkin'i rahakoti, kui see Kingi ja Jarvise tänavate lähedal St. James'i pargist läbi jalutas. 84-aastane Simpkin kukkus ja murdis oma puusaluu.

Nüüd on Jeruusalemmas nähtavasti asutud seisukohale, et venelased peavad juutidele väljarändamise võimaluste avardamisega ja Iisraeliga diplomaatiliste sidemete sõlmimisega näitama, et nad on väärilised rahukonverentsi laua taha istuma. Kui need oletused tõele vastavad, siis jääb üle ainult küsida — kas ameeriklased on selle konverentsi korraldamisel ainult abitööjõud, kes täidavad kusagilt mujalt antud käskusid ja korraldusi?

AMI

Inspektor Ivars Vitins

Lätlane Georgina piirkonna politseiinspektoriks

Ajaleht „Georgina Advocate and the Communicator“ oma 18. märtsi numbris toob ära artikli läti päritolu 44-aastase Ivars Vitins'i kohta, kes sai Georgina piirkonnas jaoskonna-inspektoriks. Ivars Vitins oli viis aastat Metro Toronto politseis, kuid ütleb et talle ei meeldi linnaelu ja karjäärivõimalused siin olid kehvad. Seepärast läks ta aastal 1971 üle Richmond Hilli politseisse ja hiljem, kui väikelinnad ühendati, sai tast Yorki Piirkonna (York Regional) politseikonstaabel. Ta olevat sündinud Lätis ja immigreerinud koos oma perekonnaga 1949. aastal Kanadasse. Ta isa olevat töötanud Rolphtonis tammiehitusel, kus ka palju eestlasi tööd leidis.

Georgina jaoskond (39. jaoskond, York Regional Force) on inspektor Vitins'i esimene iseseisev politseikomando ja ta loodab sellega hästi hakkama saavat.

OPP (Provintsipolitsei) tähelepanekuid

Ontario Provintsipolitsei korraldas möödund aastal juba teistkordse uurimuse viinastunud autosõitjate kohta. Tulemused olid järgmised, nagu teatab OPP direktor (Commissioner) Archie Ferguson.

1) Keskmine viinastunud autosõitja on lühikese aja jooksul joonud umbes kaheksa pudelit õlut. Keskmine meessoost sõitja on üle legaalse alkoholipromilli juba kolme kuni nelja pudeli järgi. Seega on joobnud sõitjate keskmine alkoholimäär kahekordne lubatust.

2) Umbes üks kolmandik kinnivõetud joobnud sõitjaist olid juba varem sama üleastumise eest karistada saanud. Keskmised joobnud sõitjad on meessoost, vallalised ja alla 30 aasta vanad. Nad võeti kinni vähem kui viis kilomeetrit oma kodust (seega oleks nad voinud selle kauguse jalgsi käia).

3) Peoperemehed (hosts) lasevad oma külalistel joobnuina teele minna. Eriti nooremad peoperemehed on hoolimatud oma külaliste heakäekaigu suhtes.

4) Joobnudpäisi sõitmisi tuleb Põhja-Ontarios kolm korda tihemini ette kui Lõuna-Ontarios. Kui arvestada, et Põhja-Ontarios on võrdlemisi harvalt politseipatrulle, on joobnudpeaga sõitmise sagedus kindlasti veelgi suurem.

5) Kõikide aasta-aegade purjussõitmise keskmine oli sama, seega ei jooda suvel rohkem kui talvel, ega kevadel rohkem kui sügisel.

6) Eriprogrammid nagu RIDE vähendavad purjus-sõitjate arvu teedel, kuid need kes kinni kukuvad on täpselt sama purjus.

See kokkuvõte on saadud kahe eelmise uurimisprogrammi arvel. Viimane programm, mis toimus möödunud jõulude ajal, ei ole veel analüüsitud.

Ontario politseiminister jälle hädas

Möodunud sügisel laineid löönud Ontario politseiminister (solicitor general) Ken Keyes on jälle hädas oma liiga lahtise „suuvärgi“ pärast. Mäletatavasti sai ta trahvi Ontario politsei patrullpaadil külalistele õlle ja veini serveerimise eest ja pidi ajutiseks ametist tagasi astuma. Nüüd olevat ta Ontario parlamendis öelnud, kui tsiteeriti Provintsipolitsei statistilisi andmeid joobnud autosõitjate kohta, et Põhja-Ontarios on rohkem joodikuid kuna sealsetel elanikel on kõrge töötaolekute arvu tõttu rohkem aega juua. Provintsipolitsei statistika järgi on Põhja-Ontario rooli-joobnute arv kolm korda kõrgem Lõuna-Ontario omast. Nüüd nõuavad opositsiooniesindajad, et ta Põhja-Ontario elanike ees vabandust paluks. Seni on Keyes keeldunud seda tegemast.

Royal LePage Real Estate esindaja

MAIE KAASIK

Tel. kontoris 293-1992
kodus 947-5947

Kultuuripäevad New Yorgis

Nad on siis olnud — KULTUURIPÄEVAD NEW YORGIS, 17. ja 18. aprillil 1987. aastal. Lauljad on laulnud, kõnelejad kõnelenud, näitlejad näidelnud, kunstnikki pildid seintelt maha võtnud, pealtvaatajad pealt vaadanud, külalised laiali sõitnud. Kõik on olnud ja settinud muljeteks — mälestusteks.

Kuis kokku võtta KULTUURIPÄEVADE üldmuljet?

Tundub õiglane: OLI RASKE. Oli raske kõigile plaanitud esinemistele kaasa elada, kõike vastu võtta, kõike läbi tunnetada. KULTUURIPÄEVADE korraldajad olid armutud: näpp torgati närvikeskmesse, torgati sinna esimesest hetkest peale.

A. KULTUURIPÄEVADE NÄRVIKESKMEST

Kusagil saali tagumises otsas kuulasin püstijalu EVI EVARTI avasõnu. Lubatagu tsiteerida:

„. . . Tuleks võtta see tuletungal,
mille Tuglas on pillanud peost,
mitte kohkuda vaenlase hulgast,
mitte kohkuda sõnnikuveost. . . (RUNNEL)

. . . TÕE JA ÕIGUSE esimeses köites kujutas Tammsaare elu kui võitlust maaga, täna tähendab elu eestlasele võitlust maa pärast nii nagu seda iialgi enne pole olnud alates ajast, mil soomesugu rahvad asusid Läänemere rannikule . . .

. . . Täna miilavad Maardu lahtistes fosforiidikarjäärides diktüoneemakilda puistangud. Maardu mürgitab Tallinna ja ta ümbrust, reostab õhku ja põhjavett, mürgine kadmium ja radioaktiivne uraan ladestuvad meres ja inimestes. Põlevkivi kaevandamine on muutnud Kirde-Eesti kuumaastikuks. Kavandatavad fosforiidi suurkaevandused Põhja-Eestis panevad ohtu meie maa ja rahva üldse.

. . . Eesti kirjanikud ja teadlased hüüavad appi.“

Mitte just tavapärased avasõnad KULTUURIPÄEVADELE?

Tõsi see.

Ohu suurusest andis märki TOOMAS HENDRIK ILVES, kes alustas meie päevade paradoksi nentimisega: humanitaarne ja tehniline kultuur on sedavõrd lahknenud, et erinevate alade inimestel raske üksteist mõista. Edasi tähendas Toomas Ilves, et üllataval kombel pole seda lahknemist tunda okupeeritud kodumaal, kus loojaid ja uurijaid ühendab üks võitlus.

Mis on juhtunud?

Põhja-Eestis — Toolse, Kabala, Väike-Maarja, Rakvere ümbruses — on avastanud fosforiidimaardla, mis mahutab eneses poole kogu NL territooriumil leiduvatest fosforiitidest ning umbes 2 protsenti kogu maailma fosforiidist. Kroonilises toidupuuduses visklev kerjusimpeerium tahab kiirustada selle põllurammu kasutusele võtmisega. On kavandatud hiigelkaevandused. Nende rajamine toob kaasa suuri probleeme.

Mõned neist:

— jatkuv venestamine, kuna Eestis eneses napib tööjõudu.

— tehnilisest meahajäämusest tingitud paratamatu toorme röövkaevandamine ning -ümbertöötlemine.

— diktüoneemaprobleem.

Viimane on kõige vähem uuritud, kõige rohkem maha vaigitud ja nähtavasti ohtlikum kõigist seni Eestit tabanud hädadest. Püüan siinkohal anda sellest probleemist populaarse ülevaate: DIKTÜONEEMA nime kannab vana-aegkonna algupoolel massiliselt meredes elutsenud graptoliitide (hüdralistele lähedaste väljasurnud mereloomade) perekond. Nende mereloomade säilmed settisid omal ajal merepõhja ja moodustavad tänapäeval diktüoneemakiltkivi kihi. Rikkad Põhja-Eesti fosforiidilademed asuvad kahe diktüoneemakiltkivi kihi vahel ning diktüoneemakilt tuleb fosforiidi kaevandamisel paratamatult maapinnale tuua. Praegustes tehnilistes tingimustes ei osata selle (teadlaste arvates väga perspektiivse tulevikutoormega) diktüoneemaga mitte midagi peale hakata. Ta kuhjatakse lihtsalt aheraine puistangutesse. Maardu puhul on seda tehtud kogu kaevandamise jooksul. (Meeldetuletuseks: Maardu on tulevikku planeeritud kaevanduste kõrval sama, mis sääsk elevandi turjal) Diktüoneemakilt käitub maapinnale sattudes salakavalalt: aja jooksul süttib ta ise põlema. Kui nüüd sellelt saladuselt, et diktüoneema sisaldab ohtrasti rask- ja radioaktiivsete metallide ühendeid, katte kergitame, saab ohu suurus tajutavaks. Diktüoneema põlemisel annab näiteks uraan väga radioaktiivse ning vees lahustava ühendi. Õhku ja põhjavette sattub elule kõige ohtlikumaid mürke ja lausa ennenägematul määral. Muide, rajatavate kaevanduste asukoht on selline, et miilav diktüoneema mürgitab suure enamuse mandri-Eesti põhjaveest ja loomulikult Soome lahe takkatraavi.

Okupandi seisukohalt on muidugi oluline väetis kiiresti kätte saada ja seda „tühise territoriaalse kaotuse“ arvel: moodustab ju anastatud Eesti vaid murdosa NL territooriumist.

Sellel taustal muutuvad eesti teadlaste ja kunstiinimeste appihüüded arusaadavateks: eestlastele pole tema isade maa muutmine radioaktiivseks kõrbeks teps mitte tühiasi.

Toomas Ilvesele sekundeeris MARE TAAGEPERA loeng keskkonnakaitsest, mille probleemid lektor jaotas globaalseteks, Eestist ja iga üksikisikut puudutavateks. Mare Taagepera nentis, et okupeeritud Eestis on tänaseks välja kujunenud kolm konfliktiala: Kirde-Eesti, Tallinna ja Narva ümbrus. Nende loodusega konflikti viidud alade tasakaalustamiseks oleks hädavajalik luua uued ulatuslikud looduskaitsealad. Seda tehtud pole, pole kavandatudki. Mare Taagepera kutsus KULTUURIPÄEVADEST osalejaid tähelepanelikule suhtumisele Eestist tulevatesse andmetesse, kaasa aitama nende andmete viimisele maailma avalikkuse ette.

Toomas Ilvese ja Mare Taagepera avaldustele reageeris tundlikult PEETER SEPP, kes KULTUURIPÄEVADE käigus koostas apelli teksti ÜRO-le ettepanekuga moodustada komisjon, mis uuriks maailmas maavarade röövkaevandamise probleeme. Apelli tekst koos kohalolijate allkirjadega anti üle BATUN-i esindajatele, kes lubasid apelli käiku anda.

B. KULTUURIPÄEVADE TEATRIPROGRAMMIST

Oli kaks luuleteatri etendust: DORIS KAREVA ja KRISTJAN JAAK PETERSON.

KAREVA kompositsiooni kandsid ette TIINA ALEMAN, HELI KIVILAHT ja LINDA PAKRI. Kava oli koostatud KAREVA viimaste kogude põhjal, sisaldas ka Toomas Ilvese KAREVA-tõlkeid. Lavastuslik ekvivalent: poetessi KOLMAINUS redelitel. Redel kujundina ja mängumaana pole avastus: on seda varemgi nähtud. Ju on redeliga taevasse püritud ja põrgusse laskutud. Kujundi suurust ei lase eestlasel aga alati vastu võtta lorilaul sellest, et redelita on lakka raske pääseda. Ja selles pole juba tegijad süüdi. Artikli lugejale aga pisike kingitus:

Sellest Maast, sellest saatusest
mõtleme kõik.
Silmad vaatavad, suu on vait.

Kultuuripäevad New Yorgis. Kõneleb Toomas Ilves.
Foto: AV

Mida puutud,
see pudeneb põrmuks, vaid
huulte külge jääb kähisev hõik:
kui kaua?

Kui kaua, kui kaua veel
kestab
inimpikk äratee?

Ei, veel ei saa minna.
Mu salameel
ütleb: näha on antud see.

Selles laulus peituvad vihjed eesti isamalüürika, lootuslüürika klassikalistele autoritele pluss looja oma tunnetus on nii tugevad, tuntavad ja isikupärased, et võime hardusega mõtelda: HEA, ET MEIL ON KAREVA. Ja hea, et on eesti teatritegijaid, kes poetessi väärtluule kuuldavaks teevad.

Ajaliselt ülikauge KRISTJAN JAAK — maarahva laulik — sai JAAN KUUSE üllatuslikus esituses (Linda Pakri sekundeerimisel) ootamatult lähedaseks, ütleksin — tänapäevaseks. Jah, tänapäevaseks hoolimata ajaloolisust taotlevast dekoratsioonist ja kostüümist, hoolimata saavutatud (tahtlikust?) portreelisest sarnasusest. Kuuse Kristjan Jaak Peterson oli nagu XIX sajandi alguse Tartu tudeng ja ometi üks meist — tänastest eestlastest. Asi läks isegi niikaugele, et ühe loo puhul (ÜTLEB GOLDSMITH) lausa põletavat päevakajalisust oli tunda. On meeldiv, et meie esimese „kunstluuletaja“ loomingu paremik KULTUURIPÄEVADELE toodi.

C. KULTUURIPÄEVADE MUUSIKAPROGRAMMIST.

Muusikat oli ja mitu korda.

RIINA KIONKA (Katrin Veski klaverisaatel) mängis trompetit.

JAANIKU (ILO MAIMETS, TALVI MAIMETS, LISA NORHEIM, TIINA TAMMISTO, LENA TIISMANN, HILJA TOOM) laulis regilaule, laulis kahel korral ja jättis külmaks nähtavasti vaid üksikud saalis viibinud kosmopoliidid. Oh seda uhket naiselikkust! ja oh seda uhket ürgemalikkust! mis meie regilauludest vastu lajab. Aina tahaks juurde astuda ja eesti naisele suud anda, tajud — ta on meil kõigele lisaks filosoofki!

TÕNU KALJUSTE kõneles ning (JAANIKU ja kogu publiku toetusel) laulis eesti rahvalaule, milles kevadest juttu. Ettekande tekstis oli hulk allegoorilisi vihjeid, tähendamissõnu ühtesaamisest ja ärkamisest.

D. KULTUURIPÄEVADE KIRJANDUSPROGRAMMIST

Kuulsime kahte esseed.

MARDI VALGEMÄE kandis ette oma MA SEISAN MESILASTARUNA, milles juttu mesilaskujundist läbi eestlaste loomingu. Essee on sädelevalt valgemäelik ning vajaks tervikuna äratrükkimist.

KULTUURIPÄEVADE suurüllatajaks loen neidu, kellel nimeks TIINA KIRSS. Tema essee kandis pealkirja MAA MÕISTE HILISEMAS EESTI LUULES ning loodud tasemel, mis võiks kadedaks teha iga hallipäise kirjandusteadlaseg. Siin oli head analüüsi, mediteerivat mõistust, suurepärast sõnaseadmist. Pean seda esseed üheks viimasel ajal loetu — kuuldu tipuks. Tähelepanu eestlane! meie kirjandusteaduse taevas on täht sündinud.

E. KULTUURIPÄEVADE KUNSTINÄITUSE

autoriks oli MERIKE TUMMA, Chicago kunstnik. Väljapanekus oli 17 tööd, tehnikad — tušš, pastell, grafiit, süsi. Näituse heast tasemest annab tunnistust fakt, et kultuurihuvilised rea töid sealsamas ära ostsid. Näitus oli ka mõneti üllatuslik: anonüümse esituse korral poleks allakirjutanu

(Järg lk. 5)

Kultuuripäevad New Yorgis. Päevade korraldajad ja esinejad: (vasakult) Evi Evart, Mardi Valgemäe, Merike Tumma, Toomas Ilves, Tiina Kirss, Valdar Oinas, Tõnu Kaljuste.
Foto: Evi Tarkus

Kotkajärve M
tutvumiskooso

29. aprillil toimus Tartu koosolek, kus võtsid sõna Met Träss ja tänavusuvise progra Näidati ka videofilmi, mis tutv saab muuseas osta, tellimisi võ reklaam-lendlehti, millest vä lugejad saaksid aimu, milles e

Tule Kotkajärve Metsaülikooli! 15.—23. augustini 1987. a. Seal saab: . . . juttu, nalja, diskussiooni, laulu, huviringe, käsitööd, kirjandust, loodust, sõprust, teatrit, maateadust, filme, sauna, loenguid, rõõmu, luulet, tantsu, kunsti, sporti, vestlust, rahvatarkust, arutlust, videot, peorooga, ajalugu, muusikat . . .

Õppekavas: Lektorid: Tõnu Parming, Toomas Ilves, Ruth Tulving, Vello Salo, Arvi Tinits, Alan Teder, Tiina Kirss, Jyri Kork ja teisi.

Huviringide, keele- ja kõnegruppide, vestlus-gruppide juhid: Taavo Virkhaus, Heino Susi, Aarne Vahtra, Maire Randma, Olev Träss, Liivi Jõe, Harri Mürk, Oscar Müllerbeck, Talvi Laev ja teisi.

Seltskondlik tegevus: filmiõhtu, tähtede vaatamine, kontsert-õhtu, tänapäeva eesti rock'n roll muusikat ja muud.

Majutamine: Enamus telkides. Mõned kohad olemas Kotkajärve hoonetes.

Lastesõim: Korraldame lastesõime lastele vanusega 3 kuni 10 aastat, kui avaldatakse küllalt huvi. Huvilised märkige laste nimed ja vanused registreerimisle*hele*.

Õppemaks: katab toitlustamise, õppematerjalid, töömaterjalid, administratiivkulud.

Trükiladumine
fototaipi masinatega
RAAMATUD, AJAKIRJAD, AJALEHED jm.
Tel. 733-4550

Kultuuripäevad

(Algus lk. 4)

taiduris kuidagi naist näh osanud! Ja ometi! naine ta on isiksusena lausa võluv.

G. KULTUURIPÄEVADE TOIMUNUST

võiks pikalt jatkata.

Siin oli kodu-Eestis vändatu filmide videoprogramm, siin o seltskondlikke üritusi. Ju ainuüksi saali täitnud (ka baa täitnud) publikust võiks pik joonealuseid kirjutada!

Ühest mehest ei saa aga kuida mööda. Kultuuripäevade pr grammis seisis tema nime e märge — teadustaja. VALDA OINAS oskas teadustajast TE DUSTAJAKS tõusta. Ta osk oma esinemisega anda maits kõrgkultuurist. Tänu talle, tä kõigile tegijatele.

Lõpulause: publikus oli eestla USA-st, Kanadast, Rootsis Austraaliast (vähemalt), see polnud New Yorgi Eesti Ma mitte ainult NEW YORGI KU TUURIPÄEVAD.

A. VAHTR

eleb Toomas Ilves.
Foto: AV

omingu paremik KULTUURI-
EVADELE toodi.
C. KULTUURIPÄEVADE
UUSIKAPROGRAMMIST.
Muusikat oli ja mitu korda.
RIINA KIONKA (Katrin Veski
averisaatel) mängis trompetit.
JAANIKU (ILO MAIMETS,
ALVI MAIMETS, LISA NOR-
EIM, TIINA TAMMISTO,
ENA TIISMANN, HILJA
OOM) laulis regilaule, laulis ka-
korral ja jättis külmaks
htavasti vaid üksikud saalis
ibinud kosmopoliidid. Oh seda
ket naiselikkust! ja oh seda
ket ürgemalikkust! mis meie re-
lauludest vastu lajab. Aina
naks juurde astuda ja eesti
isele suud anda, tajud — ta on
eil kõigele lisaks filosoofki!
TÕNU KALJUSTE kõneles
ng (JAANIKU ja kogu publiku
etusel) laulis eesti rahvalaule,
illes kevadest juttu. Ettekande
kstis oli hulk allegoorilisi vih-
eid, tähendamissõnu
ntesaamisest ja ärkamisest.
D. KULTUURIPÄEVADE
IRJANDUSPROGRAMMIST
Kuulsime kahte esseed.
MARDI VALGEMÄE kandis
te oma MA SEISAN MESI-
ASTARUNA, milles juttu mesi-
askujundist läbi eestlaste loomin-
u. Essee on sädelevalt valgemäe-
k ning vajaks tervikuna äratrük-
imist.
KULTUURIPÄEVADE suur-
llatajaks loen neidu, kellel
imeks TIINA KIRSS. Tema
ssee kandis pealkirja MAA
MOISTE HILISEMAS EESTI
UULES ning loodud tasemel,
mis võiks kadedaks teha iga
allipäise kirjandusteadlaseg. Siin
oli head analüüsi, mediteerivat
mõistust, suurepärast sõnaead-
mist. Pean seda esseed üheks vii-
masel ajal loetu — kuuldu tipuks.
Tähelepanu eestlane! meie kirjan-
dusteaduse taevas on täht sündi-
nud.
E. KULTUURIPÄEVADE
KUNSTINÄITUSE
autoriks oli MERIKE TUM-
MA, Chicago kunstnik. Väl-
apanekus oli 17 tööd, tehnikad —
uss, pastell, grafiit, süsi. Näituse
neast tasemest annab tunnistust
fakt, et kultuurihuvilised rea töid
sealsamas ära ostsid. Näitus oli ka
mõneti üllatuslik: anonüümse esi-
tuse korral poleks allakirjutanu

(Järg lk. 5)

Kotkajärve Metsaülikooli tutvumiskoosolek

29. aprillil toimus Tartu College ruumes MÜ tutvumiskoosolek, kus võtsid sõna Metsaülikooli juhataja prof. Olev Träss ja tänavusuvise programmi koostaja Peeter Einola. Näidati ka videofilmi, mis tutvustas senist tegevust (seda filmi saab muuseas osta, tellimisi võib saata MÜ juhatusele). Jagati reklaam-lendlehti, millest vähemasti ühe ära trükime, et lugejad saaksid aimu, milles esi seisab. Niisiis, lugege:

Tule Kotkajärve Metsaülikooli! 15.—23. augustini 1987. a. Seal saab: . . . juttu, nalja, diskussiooni, laulu, huviringe, käsitööd, kirjandust, loodust, sõprust, teatrit, maateadust, filme, sauna, loenguid, rõõmu, luulet, tantsu, kunsti, sporti, vestlust, rahvatarkust, arutlust, videot, peorooga, ajalugu, muusikat . . .

Õppekavas: Lektorid: Tõnu Parming, Toomas Ilves, Ruth Tulving, Vello Salo, Arvi Tinits, Alan Teder, Tiina Kirss, Jyri Kork ja teisi.

Huviringide, keele- ja kõnegruppide, vestlus-gruppide juhid: Taavo Virkhaus, Heino Susi, Aarne Vahtra, Maire Randma, Olev Träss, Liivi Jõe, Harri Mürk, Oscar Müllerbeck, Talvi Laev ja teisi.

Seltskondlik tegevus: filmiõhtu, tähtede vaatamine, kontsert-õhtu, tänapäeva eesti rock'n roll muusikat ja muud.

Majutamine: Enamus telkides. Mõned kohad olemas Kotkajärve hoonetes.

Lastesõim: Korraldame lastesõime lastele vanusega 3 kuni 10 aastat, kui avaldatakse küllalt huvi. Huvilised märkige laste nimed ja vanused registreerimislehele.

Õppemaks: katab toitlustamise, õppematerjalid, töömaterjalid, administratiivkulud.

Täisajaline osavõtt (15.—23. augustini, 1987. a.).
A. registreerides enne 15. juunit, töötajatele $200, õpilastele $175.
B. registreerides 15. juuni ja 31. juuli vahel, töötajatele $225, õpilastele $200.

Osaajaline osavõtt (15.—19. augustini, 1987. a.).
A. registreerides enne 15. juunit, töötajatele ja õpilastele $125.
B. registreerides 15. juuni ja 31. juuli vahel, töötajatele ja õpilastele $150.

Registreerimine: postiteel, aadressil: Kotkajärve Metsaülikool, 388 Keewatin Ave., Toronto, Ontario, Canada M4P 2A5.

Registreerimisel lisada õppemaksu ehk sissemaksuna $50.00. Ainult õppemaks/sissemaks kindlustab koha. Eesõigus antakse täisajalistele osavõtjatele.

TULE KAASA!

Umbes paaritunniline koosviibimine lõppes sõbralikult, kohvi ja veiniga.

M. J.

Fotomontaazh Metsaülikooli sündmustest üle aastate.

Trükiladumine
fototaipi masinatega
RAAMATUD, AJAKIRJAD, AJALEHED jm.
Tel. 733-4550

Kultuuripäevad

(Algus lk. 4)

taiduris kuidagi naist näha osanud! Ja ometi! naine ta on ja isiksusena lausa võluv.

G. KULTUURIPÄEVADEL TOIMUNUST

võiks pikalt jatkata.

Siin oli kodu-Eestis vändatud filmide videoprogramm, siin oli seltskondlikke üritusi. Juba ainuüksi saali täitnud (ka baari täitnud) publikust võiks pikki joonealuseid kirjutada!

Ühest mehest ei saa aga kuidagi mööda. Kultuuripäevade programmis seisis tema nime ees märge — teadustaja. VALDAR OINAS oskas teadustajast TEADUSTAJAKS tõusta. Ta oskas oma esinemisega anda maitset kõrgkultuurist. Tänu talle, tänu kõigile tegijatele.

Lõpulause: publikus oli eestlasi USA-st, Kanadast, Rootsist, Austraaliast (vähemalt), seega polnud New Yorgi Eesti Majas mitte ainult NEW YORGI KULTUURIPÄEVAD.

A. VAHTRA

Metsakoolile pandi alusmüür

Ühing Eesti Tulevik metsakooli hooldajaks

Keskkooli tasemega kahenädalane suvekursus nimetusega „Metsakool" tegutseb tänavu 1.—15. augustini Kotkajärvel. Kool võtab vastu skautlike noorteüksuste poolt soovitatud 16—20-aastaseid noori, kellest kujuneb tulevastel aastatel koolis vajalike kasvatajate ja juhendajate kaader. Organiseeriv toimkond asutas kooli hooldamiseks asjahuviliste koondise nimega Ühing Eesti Tulevik.

Kooliühingu põhikiri kirjutati alla 14 asutaja-liikme poolt organiseeriva toimkonna koosolekul 28. aprillil. Põhikirja kohaselt on ühingu sihiks koondada neid eestlasi, kes põhimõtetes, sõnades ja tegudes tahavad viljeleda eesti keelt ja kultuuri. Selleks taotleb ühing kasvatada eesti noorust rahvusteadlikeks, kultuurihuvilisteks ja innustunud eestlasteks, aidata kõigiti eesti noorsootööd ja noorte rahvuslikku tegevust, virgutada noori haridustöödlusele, erialastele ja kutselistele õpingutele, toetada neid selles ja abistada raskustesse sattunud noori. Ühingu sihiks on võidelda noorte seas levitatavate pahede — alkoholi ja uimastite tarvitamise, lodevuse ja kuritegevuse vastu. Ühing taotleb kaugemas perspektiivis inimõiguste rakendamist ülemaailmses ulatuses, kõikide rahvaste enesemääramise õigust ja tahab kasvatada noori selles vaimus. Otsene tegevus, millega kool alustab juba eelseisval suvel, on kahenädalane kursus 16—20-aastastele eesti keelt valdavatele noortele, et neist ette valmistada järgmisel aastal tegelikult algava metsakooli kasvatuslikke abijõude. Metsakooli tulevane põhikursus on kaks nädalat kolmel järgneval suvel, õpilaste vanusega 13—17 aastat. Kavatsuste kohaselt on kooli kursus tasuta ja õpilaste vastuvõtmine toimub valikuga.

Tegevuse ja majanduslike võimaluste laienedes võib ühing arendada teatud kirjastustegevust ja heli- ning videosalvestuste levitamist, üld- ja erialaseid kursusi noortele ja lastevanematele, õppelaagreid ja matkasid.

LIIKMESKOND JA MAJANDUS

Ühing Eesti Tulevik võtab liikmeid vastu sooviavalduse alusel, kusjuures liikmed jagunevad kolme kategooriasse: eluaegseteks, tegev- ja noorliikmeteks. Eluaegse liikme staatuse annab suurem toetus ühingule, mis Eesti Sihtkapitali kaudu on taksivaba, tegevliikmete kohustuseks on tasuda liikmemaksu. Noorliikmed kutsutakse ühingusse juhatuse poolt. Metsakoolist ja ühingu muudest üritustest osavõtvate noorte vanematest peab vähemasti üks kuuluma ühingu liikmeskonda. Ühingu tegevusele pani aluse Eduard ja Salme Trei toetus, mida kasutatakse metsakooli organiseerimiseks. On loota, et leidub teisi eestlasi, kes oma nime rahvuslikuks jäädvustamiseks annavad toetusi ühingu sihtide teenimiseks.

Ühingu jooksvad kulud kaetakse liikmemaksudest.

KAHEASTMELINE JUHATUS

Tegevuse stabiilsuse huvides on ühingul kaheastmeline peakoosoleku poolt valitav juhtimine. Vanematekogu moodustavad eluaegsed liikmed ja kasvatustegelased. Nende ülesandeks on hoolitseda ühingu tutvustamise ja populaarsuse eest, vahendada toetusi, toimida nõuandva koguna juhatusele ja vajaduse korral täita ka juhatuse kohustusi.

Igal aastal ümbervalitav juhatus juhib ühingu tegevust, moodustab vajadusel erialade toimkondi ja juhib esialgselt ka metsakooli tööd.

KAS OLI VAJA UUT ORGANISATSIOONI?

Uue ühingu asutamise puhul kerkib teatud määral õigustatud küsimus — kas oli eestlaste üleorganiseeritud ühiskonnas vajalik veel ühe uue asutamine? Selles küsimuses võib arendada pikka poolt-ja-vastu argumentide veeretamist. Lühike ja asjalik seletus uue organisatsiooni vajaduse selgitamiseks on — seni ei ole ükski organisatsioon leidnud vajalikuks algatada metsakooli taolist ettevõtet. Kellele oleks tulnud selle asja korraldamine ülesandeks teha? Kes saab väljastpoolt olemasolevatele organisatsioonidele tegevuskavalisi ettepanekuid teha? Metsakool on küllalt keeruline organiseerimisülesanne, et õigustada ainult sellega tegeleva ühingu olemasolu.

Eestlased, kes on huvitatud Ühing Eesti Tuleviku põhikirjast, metsakooli üksikasjadest ja võimalikust kaastööst uue üritusega — teatage oma nimi ja aadress kas kirjalikult või telefoniga ühingu praegusel aadressil: Ühing Eesti Tulevik, 106 Magwood Court, Toronto, Ontario M6S 2M6, Canada, telefon (416) 766-5107.

DARRELL KENT
REAL ESTATE LTD. REALTOR
268 Jane St., Toronto, Ont. M6S 3Z2

Olen Teie teenistuses kinnisvarade ostu või müügi puhul Metro Toronto ja Ontario ulatuses.

- Tasuta hindamine
- Hüpoteeklaenunude korraldamine

Esindaja
LIVIA HOLMBERG
kodus 233-6482
kontoris 766-4088

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 293-2128
773-2014
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

SPORT

Esimesed Balti ujumisvõistlused

Suurte kauguste tõttu peetakse 1987. aastal kahed Balti ujumisvõistlused. Esimesed võistlused toimuvad leedulaste korraldusel 16. mail kell 2 p.l. Long Island'il, N.Y. State University College'is, Old Westbury. Koht asub 16 miili New Yorgist idas.

Klassid: 8 ja nooremad, 10 ja nooremad, 11—12, 13—14, 15 ja vanemad ning masterid.

Teised ujumisvõistlused on Torontos 21. novembril. Alustame ka uuesti maakondade vaheliste teatejumistega, iga maakond vajab 4 ujujat. Auhinnad, trofeed ja võistluslindid. Informatsiooniks Balti ja Eesti ujumisspordi kohta helistada 924-6028. Ka Austraalia ESTO'l toimuvad ujumisvõistlused.

M. K.

Ingrid Fairbrother võitis badmintonis

Möödunud nädalalõpul toimusid Woodstock'is Ontario finaalvõistlused badmintonis (sulgpall), kus Ingrid Fairbrother võitis Ontario naisüksikmängu tiitli, olles praegu Kanada noortemeister paarismängus.

Ingrid on 19-aastane Calgary ülikooli üliõpilane. Ema on endine Maimo Valk, Artur Valga tütar. Terve perekond harrastab sporti — suusatamist, tennist, sulgpalli ja muud. Vend Toomas (21 aastane) on tennise spets, võttis osa ka ,,Vabast Olümpiaadist'' tulles medalile. Ingrid valiti 22-st Kanada parimast badmintoni mängijast 4-liikmelisse naiskonda, kes sõidab mais kaheks kuuks Hiinasse võistlema. See näitab, et eesti segaabieludest võrsub tugevaid sportlasi.

M. K.

Spordimärkmeid

N. Liidu meistrivõistlused laskesuusatamises peeti Sverdlovskis, kus Hillar Zahkna võitis 10 kilomeetris teise koha, kuna Kristjan Oja jäi kolmandaks.

Sportlaager '87

Plaanid valmivad, et jälle läbi viia Eesti noorte spordi — tegevust Jõekääru looduslikel maa-aladel.

Laager otsib inimesi, kes oleks valmis KÖÖKI nädalaks appi tulema. Need oleks maksulised töökohad.

Laagri Juhatus loodab, et saaks talvise programmi võrkpallis läbi viia Eesti noortele vanuses 11-20. Niisuguse programmi sisse toomine vajab suurt rahalist tuge. Võimlate üürimine, pallide ja võrkude ostmine, mees- ja naiskondadele vormide muretsemine läheb küllaltki maksma, nii et pöördume jälle Eesti Ühiskonna poole palvega, et toetaksite meid lahke rahalise annetusega. Toetust saab ka Sihtkapitali kaudu teha; seda on võimalik tulumaksust maha võtta.

Sel aastal oleme pidanud piirama laste arvu 90-nele. Nii et ,,kes ees see mees''. Laagri maks on sel aastal $175 lapse pealt ja registreerimine lõpeb juuni 1, 1987. Toetused, registreerimine, ja informatsioon: Helistada — Jaan Schaer (416) 820-6592.

Noor Eesti-päritolu mootorsportlane edukas

Jerry Jääger oli 14 aastat vana kui ta algas mootorratta võistlustest osa võtmist. Ühe aastaga oli ta juba kuues oma klassis Briti Kolumbias.

Järgmise paari aasta jooksul ta sõitis edukalt ja jõudis seitsmendale kohale Senior-klassis Kanadas. Kaheksateist-aastaselt oli Jerry komandal kohal Briti Columbias ja võistles ka ,,B.C. Place Stadiumi'' areenil.

Jerry on ka väga aktiivne jalgpallimängija ja on reisinud Euroopasse ,,Penticton Select Soccer'' meeskonnaga, mida juhib ta isa, Ivo Jääger.

1986. aastal otsustas Jerry mootorratta-sõitmise ära jätta ja alata auto-võistlusega. Septembrikuus võttis ta osa kuulsa Spenard-David'i auto-võistluse kooli kursustest, Shannonville's, Ontarios. Seal sõitis ta nii hästi, et ta sai kolmandale kohale 60 sõitja hulgast. See võimaldab Jerry'le sel suvel osa võtta ,,Formula 2000 Canadian Tire Challenge'' võistlustest Ontarios ja Quebec'is. Kui tulemused on head, siis on võimalik, et Jerry 1988. aastal võistleb ka USA-s.

Võistlused algavad sel aastal 23. mail Shannonvilles, Ontarios.

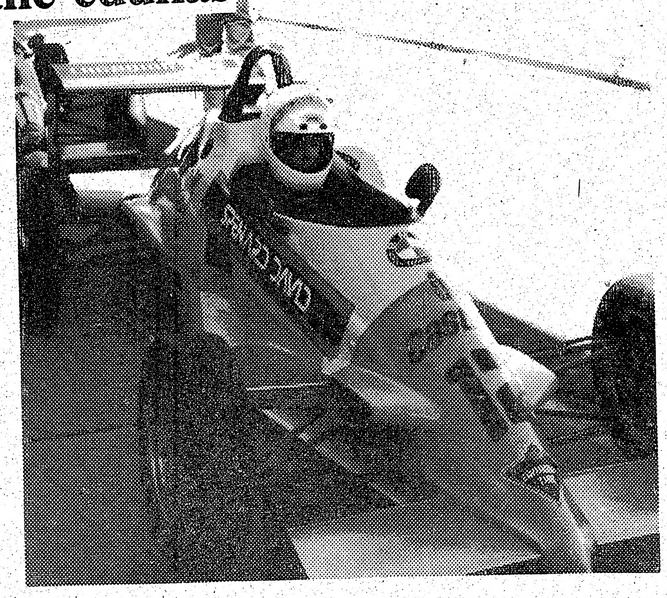

Jerry Jääger mootorratta-hüppel, Kelowna, august 1985.
Foto: Jääger

Jerry Jääger oma võidusõidu-autos, Mosport, okt. 1986.
Foto: Jääger

EERIK LAIDSAAR

NOORSÕDUR PENSION

JUTUSTUSI SÕDURIELUST

37.

2. operatiivgrupi ülemale. Puusild Loodejõel Kolli-Asula teel siniste poolt õhku lastud kell 10.35.

Leitnant Saar ahmib õhku. Püha sakrament! Nüüd nad peavad tulema oma kuus kilomeetrit ringi, enne kui jõuavad siia ja siis veel raadiojaama juurde kaks kilomeetrit! Arvestades maastikku, ei jõua köök raadiojaama enne kolme-nelja tundi! See tähendab — alles peale manöövri lõppu või selgema sõnaga — kõik on mokas! Sa tuline kur..., kuidas tema, leitnant Saar oli ometi selline tobu, selline igavene juhm ja puupea, et seda võimalust ei arvestanud. Muidugi, miks ei võinud sinised purustada silda! Oo, püha Jeremias!

Leitnanti ei lasta aga ahastada, kuna suured härrad, kes viibivad ringsõidul kõigi väeosade juures ja kes äsja tutvunenud olukorraga 2. operatiivgrupi rindel, on istunud lauale laotatud kaardi taha.

— Leitnant Saar, kuidas Teie, jällegina, need suurtükid olete ära kasutanud? pärib kolonel Kaavere.

— Nii ja nii, härra kolonel. Patareid on varjatud seal-ja-seal, valmis seatud esialgu tõkketuleks sinna-ja-sinna, kui vaenlase peajõud peaks üritama ootamatut rünnakut.

Kolonel noogutab heakskiitvalt peaga.

— Side korras? lõikab major Odrase terav, veidi kärisev hääl ja ta pilukil silmad puuruvad leitnanti.

— Korras, härra major. Diviisi staabiga raadioühendus, välijaam LBB2 kõrgustik 16,5 juures, jaama kaitseb poolkompaniid varumehi grupi varude koosseisust.

— Kas Te, jällegina, ei karda, et kui vaenlane siiski läbi murrab, patareid sellel halval maastikul küllalt kiiresti tagasi tõmbuda ei jõua?

— Ei, härra kolonel. Patareide kaitseks on ehitatud kõrgustik 7,4, 6,8 ja 4,0-le raskekuulipildujapesad, mis võimaldavad flankeeriva tulega takistada vaenlase jalgväeosade edasitungi, et anda aega patareidele taandumiseks.

Jälle noogutab kolonel Kaavere heakskiitvalt pead. Seekord lööb muhelema ka kolonel Lenderi seni tõsine seisnud nägu. Mõlemad vaatavad kindrali otsa nagu öeldes: eks ole — nutikas poiss see leitnant. Kuidas ta kõigele on targasti mõelnud. Kindral tõuseb ja vaatab kella. Siis libiseb ta terav pilk ringi, peatudes lõpuks leitnant Saarel, keda fikseerib pealaest jalatallani. Ohvitser seisab kui tulp. Ta munder on korras, üldse, mees on igati tip-top, seda märkab kindral otsekohe. Sel ohvitseril on juhiomadusi, niisugust meest võib usaldada. Aga, õigus jah...

— Varsti algab rünnak ja Teil tuleb vastavalt ülesandele võtta siniste parem tiib tule alla, et toetada peajõude. Kas mehed on söönud?

Leitnant Saar, kes kogu aeg näiliselt külmavereliselt ja rahulikult talle esitatud küsimustele vastanud, kuid kelle sisemuses samal ajal on möllanud kõik põrgutuled selle neetud supikatla ja luhtunud toitlustamisekava pärast, avab suu, kuid esialgu ei tule sealt ühtki sõna. Ausalt öeldes: leitnant Saarel on praegu ainult üks soov ja nimelt: et see telk, kus ta seisab, otsekohe ja ajaviitmatult maa alla vajuks. Ühes Saare endaga. Oh, ilusad unistused, oh, kenad tulevikuplaanid! Kriips, kriips peale neile kõigile. Sest kas arvate, et s e e, see punarant midagi unustab? Oo, asjatu, asjatu lootus! Issand, tee üks ime, tee ometi üks ime! Saada siia oma ingel tulise mõõgaga ja pimesta need viis silmapaari, mis praegu leitnant Saare otsa vahivad, jah, Issand, pimesta nende silmad ja löö segamini nende mõistus, et nad unustaksid selle hirmsa supikatla! Ja kui sa veel eriti kena tahad olla, siis viruta sellele Odrasele üks nii, noh, kaunis kesmine obadus vastu hambaid. Sest need tõmbuvad juba irvituseks.

— Härra kindral...

Vaevalt saab leitnant Saar oma kuivanud suust välja need esimesed sõnad vastuseks kindrali küsimusele, kui väljast kostab kolinat, nagu pilluks keegi lattrauda hunnikusse. Peaaegu samal hetkel ilmub telgiuksele... leitnant Saar usub kindlasti? et Issanda ingel, sest tulnuk lööb käe kõrva äärde ja raporteerib:

— Härra leitnant väljaköök, koosseisus seitse meest ja kaks hobust, katlas hernesupp, on ilmunud Teie käsutuse!

Kindral vaatab oma käekella.

— Lahingu alguseni on veel kõigest pool tundi, leitnant Saar Teie ei jõua ju varumeestele ega raadiojaamale enam lõunat anda. Siingi on juba viimane aeg süüa!

Leitnant on abitu. Ta peas tiirleb kõik nagu karussellis. Mis peab ta vastama? Mida seletama?

— Härra kindral, raadiojaama meeskond ja brigaadi varu, koosseisus, 84 meest on juba toitlustatud!

(Järgneb)

Nr. 35

Kir

Kolm generats esinevad kuns

Vommide-Järvede ühine Kanada kodakondsuse

Kunstinäitusel esinevad viis l vanem on Benita Vomm; tema nud 1. mail 1976) kaks last, p Järve-Vomm, ning Mai ja Tõ Järve.

Tööd on mitmes tehnikas ja stiilis. Kõik on korralikult raamitud ja suurem osa on ka müüa.

Kuna see on esimene selline perekonna-näitus paguluses ja arvatavasti ka Toronto linnas, siis on see eriti omapärane.

Öeldakse, et käbi ei kuku kännust kaugele, selle näitusega saavad külalised ise otsustada.

Benita Mölder-Vomm on Pallase Kunstikooli lõpetanud 1929. a. Abiellus kujur August Vommiga, kes oli tuntud juba Eesti Vabariigi aegu ja hiljem oli 30 aastat Tallinnas Kunsti Instituudis skulptuuri-professoriks kuni surmani.

B. Vomm on olnud joonistusõpetaja nii Eestis kui ka Saksamaal Augsburgi laagrikoolis ja ta oli oma stuudio Venetsueelas. Torontos on olnud ta üle 30 aast Eesti Kunstnike Koondis Toron tos tegevliige ning oli I Ülemaa ilmsete Eesti Päevade kunstinäitu se peakorraldajaks Tart College'is. On olnud E.K.K.T esimees viimased 17 aastat. Tem töötd on paljudes privaatkogude üle maailma.

Poeg Ants Vomm on karikatu rist, skulptor, maalikunstnik, lu letaja, jne. Õppis skulptuuri joonistamist Escuela de Bell Artes y Artes Aplicadas Caracas'is, Venetsueelas. Täie danud end maailma-reisidel mi

Ornella Muti mängib Eesti filmis

Eestlasest emast, itaallase isast sündinud itaalia tänapäev tuntud filmitäht Ornella Muti ä äratanud tähelepanu ka väljaspo itaalia filmimaailma. Esime suurem läbimurre oli 1984 pra suse-lääne-saksa filmis ,,Swa in Love'', mängides Jeren Irons'iga selles seni filmimatu peetud kirjaniku Marcel Prous romaani ,,Kadunud aegu o mas'' dramatiseeringus.

Viimasel kuul on Ornella M filme vähemalt paaril kor nähtud Toronto televisioonis, mides nagu ,,Casanova'', itaalia filmi ,,La Ragazza D Trieste'' naispeategelase osade

Hiljuti aga külastas Orne Muti oma ema sünnimaad. Ta eelmisel sügisel Veneetsias pee Tallinna päevadel kohanud Pee Urblat, kes oli teinud talle tepaneku mängida ühes ,,Talli filmi'' filmis. Muti oli nõustun kuna ta oli Moskvas näinud Urbla tehtud filmi ,,31. osako hukk'', mis oli jätnud talle vamise, et selles mehes on mid isikupärast.

kirjandus • kunst • muusika

vna, august 1985.
Foto: Jääger

osport, okt. 1986.
Foto: Jääger

iips peale neile kõi-
see, see punarant
tu, asjatu lootus! Is-
neti üks ime! Saada
aga ja pimesta need
u leitnant Saare otsa
esta nende silmad ja
s, et nad unustaksid
kui sa veel eriti kena
ele Odrasele üks nii,
dus vastu hambaid.
irvituseks.

Saar oma kuivanud
ed sõnad vastuseks
äljast kostab kolinat,
uda hunnikusse. Pea-
elgiuksele . . . leitnant
sanda ingel, sest tul-
ja raporteerib:

väljaköök, koosseisus
ust, katlas hernesupp.
e!
käekella.
on veel kõigest pool
ei jõua ju varumees-
am lõunat anda. Siingi
a!
peas tiirleb kõik nagu
vastama? Mida sele-

aadiojaama meeskond
isus, 84 meest on juba

(Järgmeb)

Kolm generatsiooni esinevad kunstinäitusel

Vommide-Järvede ühine näitus tervitamas Kanada kodakondsuse 40. aastapäeva

Kunstinäitusel esinevad viis liiget ühest perekonnast. Kõige vanem on Benita Vomm; tema ja kujur August Vommi (surnud 1. mail 1976) kaks last, poeg Ants Vomm ja tütar Mai Järve-Vomm, ning Mai ja Tõnu kaks poega Jaak ja Indrek Järve.

Tööd on mitmes tehnikas ja stiilis. Kõik on korralikult raamitud ja suurem osa on ka müüa.

Kuna see on esimene selline perekonna-näitus paguluses ja arvatavasti ka Toronto linnas, siis on see eriti omapärane.

Öeldakse, et käbi ei kuku kännust kaugele, selle näitusega saavad külalised ise otsustada.

Benita Mölder-Vomm on Pallase Kunstikooli lõpetanud 1929. a. Abiellus kujur August Vommiga, kes oli tuntud juba Eesti Vabariigi aegu ja hiljem oli 30 aastat Tallinnas Kunsti Instituudis skulptuuri-professoriks kuni surmani.

B. Vomm on olnud joonistusõpetaja nii Eestis kui ka Saksamaal Augsburgi laagrikoolis ja tal oli oma stuudio Venetsueelas. Torontos on olnud ta üle 30 aasta Eesti Kunstnike Koondis Torontos tegevliige ning oli I Ülemaailmsete Eesti Päevade kunstinäituse peakorraldajaks Tartu College'is. On olnud E.K.K.T. esimees viimased 17 aastat. Tema tööd on paljudes privaatkogudes üle maailma.

Poeg Ants Vomm on karikaturist, skulptor, maalikunstnik, luuletaja, jne. Õppis skulptuuri ja joonistamist Escuela de Bellas Artes y Artes Aplicadas, Caracas'is, Venetsueelas. Täiendanud end maailma-reisidel mitmel maal. Juba 19-aastaselt esines Venetsueela meistritega Caracas'i kunstimuuseumis. On korraldanud mitmeid ühemehe-näitusi ja esinenud I, II, III, IV Ülemaailmsete Eesti Päevade kunstinäitustel, olnud E.K.K.T. sekretär 28 aastat ning ka tema töid on privaatkogudes üle maailma.

Õde Mai Järve-Vomm on olnud E.K.K.T. tegevliige aastast 1960,esinenud aastate jooksul E.K.K.T näitustega nii Kanadas kui USA-s, andnud joonistus-tunde nii Tottenhamis kui Beetonis, Ont. Korraldanud mitmeid näitusi, võtnud osa mitmest zhürii näitusest ja I, II, III Ülemaailmsest Eesti Päevade kunstinäitustest. Olnud paar aastat Eesti Kunstide Keskuse kuraator ja viimastel aastatel aidanud E.K.K.T. esimeest B. Vommi koondise juubeli-näituse ja teiste raamatukogus toimuvate näituste korraldamisega. M. Järve tööd on mitmes era-kogus Kanadas, USA-s, Lõuna-Ameerikas, Euroopas ja Hiinas.

Perekonna-näitus toimub 2.—30. maini 1987, Northern District raamatukogus, 40 Orchard View Blvd., Toronto (Yonge St. ja 1 blokk põhjapool Eglinton Ave. W.) Avatud raamatukogu aegadel. Esmasp.-reedeni 10.00 h.—8.30 õ., laup. 9.00 h.—5.00 õ, pühap. suletud.

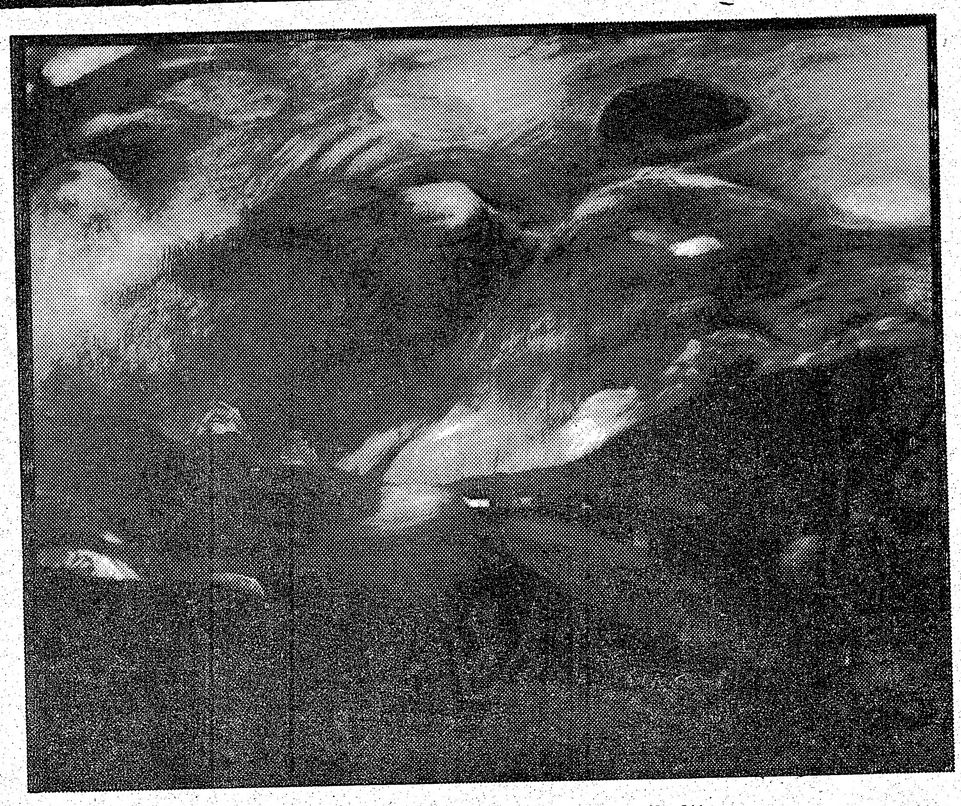

Joyce Wieland'i maal „Varahommikul"

Ruum Kai Kääridi loomingust

Toronto University Women's Club teeb praegu eeltöid ulatuslikuma „Showcase of Style and Spirit" nimeliseks näituseks. Toronto südalinnas asuvas klubihoones korraldatav näitus on mõeldud hiljuti Toronto General Hospital'i juures avatud Alzheimers kliiniku toetamiseks.

Iga ruum selles Victoria-stiili hoones jääb arhitektuuriliselt muutmata, kuid 30-le kanada disainerile on antud luba seda sisustada oma soovi järgi. Eesti kunstnik Kai Käärid on üks neist 30-st valitud disainerist, kes antud ruumis korraldab oma tööde näituse. Näitus avatakse 22. mail ja jääb avatuks 14. juunini.

The University Women's Club organiseeriti Torontos 1903. aastal 22 ülikooli lõpetanud naise poolt, kes olid õppinud seitsmes Kanada ülikoolis. Praegune klubihoone 162 St. George St. osteti 1929. Seda on kasutatud mitmeks otstarbeks, ka kunstinäituste korraldamiseks, kus mööd-unud sügisel toimus Kai Kääridi iseseisev kunstinäitus.

Päsmeid eelolevale üritusele on saada Kai või Ärni Kääridi käest.

H.

Joyce Wieland Ontario kunstigaleriis

Ontario Art Gallery (OAG) on hakanud suuremat tähelepanu osutama Kanada oma kunstnike loomingule. Talvisele Jack Bushi ülevaatenäitusele järgnes nüüd naiskunstniku Joyce Wieland'i loomingu ülevaatenäitus, kus esitati 129 kujutavkunstilist tööd ja demonstreeriti tema loodud filme.

Üle kolmekümne aasta on Joyce Wieland olnud tugevalt rahvuslik ja feministliku iseloomuga kunstnik kanada kunstielus. Tema maalid, joonistused, skulptuurid, kollaazhid, eksperimentaalfilmid, tekstiiltööd näitavad ta lähenemist vitaalseile poliitilisile, feministlikele ja ökoloogilisile küsimusile huumoriga ja suure vaistliku tunnetusega.

Filmimisega alustas ta juba 1868. aastal ja esimene suurem film „Reason over Passion" (80 min.) kirjeldab rahvuslikku tunnetust, kui läbi vaguniakna selle aja jooksul möödub kogu Kanada, Atlandist Vaikse ookeanini. Need ei moodusta realistlikke võtteid, vaid see on hallitoimeline udune lint, kus taustamuusikaks on sama, monotoonne korduv heli. Rahvustunde rõhutamiseks ilmub sellele hallile lindile Kanada vahtralipp. Tema on püüdnud tabada kanadalase rahvuslikku tunnetust läbi kodumaa sõites. Tema filmiloomingule on siiski antud mitmel pool tähelepanu ja paaristkümnest tööst on mitmed saanud festivalidel auhindu või toetusi. Ka on mõnigi lühifilm eriti õnnestunud, nagu „Catfood".

Kunstnikuna on tal Kanadas tuntud nimi, ehkki sellele on lisanud omapärane feministlik maailmavaade, mis tekkis juba enne kui see maailmamoeks oli saanud. Ühe-, kahe- ja grupinäitusi on korraldatud mitmel pool Kanada kunsti esindajana. Samuti on tema töid paljudes kunstikogudes.

Wieland on sündinud 1931. a. inglasist vanemate lapsena, kes asusid Torontosse 20-ndate aastate keskel. Aastail 1944-48 õppis ta kunsti Central Technical School'is, on töötanud kommertsiaal-kunstnikuna ja saavutas tunnustust eksperimentaalfilmi loojana. Olles USA's ärkas tal seal kanada rahvustunne ja ta tuli tagasi. Seda tunnetust on ta väljendanud mitmes laadis ja mitme materjali kaudu.

OAG poolt korraldatav ülevaatenäitus koos filmidega on suureks tunnustuse märgiks kanada tuntuimale naiskunstnikule. Näitusele on antud ringleva näituse iseloom, mis pärast Torontos ettenähtud aega (16. apr. — 28. juuni) läheb teistesse keskustesse.

Näituse puhul ilmus OAG ja Key Porter Books kirjastusel mahukas raamat Marie Fleming „Joyce Wieland" (214 lk.). Sissejuhatuse on kirjutanud Philip Monk, eessõna W.J. Withrow, Lucy Lippard vaatleb veelahet kunstniku loomingus, Marie Wieland'ilt pikem analüüs kuna Lauren Rabinovitz vaatleb Wieland'i filmiloomingut. Luksuslikus teoses on rikkalikult must-valgeid ja värvilisi illustratsioone, mis annavad põhjaliku teadmise kunstnikust ja tema loomingust visuaalsel ja audiovisuaalsel alal.

H.

Ajakirjanumber eesti kalapaatidest

Eesti Kalurite Koondise ajakirja „Eesti Kalur" tänavuses teises numbris kirjutavad: H. Toots „Gaas kalade toiduks", H Aksberg „Kalapaadid, suu paadid, haaksid, jaalad ja alused"; artiklit täiendavad kirjeldatavate veesõidukite joonised. Edasi „Eestlane Tonga saareriigis", „kalakuningas". Art „Kopud, leeted ja kandjad", jällegi selgitavate joonistega. H. Toots kirjutab „Kalade sigimisest". M. Laagus kirjutab „Purjed ja paadid Pärnu lahel", Helmi Aksberg „Kurb mälestus" ja E. Pettai „Kalastus kui vanim elatusala Eestis". Ajakirja eesmärk on jäädvustada kalapüügiga seotud rahvapärimusi, püügiviise ja vahendeid, aga ka tänapäevast kalastamist maailmas. Neli korda aastas ilmuvad numbrid on sisukad ja hästi toimetatud.

Ornella Muti mängib Eesti filmis

Eestlasest emast, itaallasest isast sündinud itaalia tänapäeva tuntud filmitäht Ornella Muti on äratanud tähelepanu ka väljaspool itaalia filmimaailma. Esimene suurem läbimurre oli 1984 prantsuse-lääne-saksa filmis „Swann in Love", mängides Jeremy Irons'iga selles seni filmimatuks peetud kirjaniku Marcel Proust'i romaani „Kadunud aegu otsimas" dramatiseeringus.

Viimasel kuul on Ornella Muti filme vähemalt paaril korral nähtud Toronto televisioonis, filmides nagu „Casanova"; ja itaalia filmi „La Ragazza Debi Trieste" naispeategelase osades.

Hiljuti aga külastas Ornella Muti oma ema sünnimaad. Ta oli eelmisel sügisel Veneetsias peetud Tallinna päevadel kohanud Peeter Urblat, kes oli teinud talle ettepaneku mängida ühes „Tallinnfilmi" filmis. Muti oli nõustunud, kuna ta oli Moskvas näinud üht Urbla tehtud filmi „31. osakonna hukk", mis oli jätnud talle arvamise, et selles mehes on midagi isikupärast.

Ornella Muti filmis „Swann in Love".

Vestluses ei selgu, millist filmi hakatakse Tallinnas sisse mängima, kuid kaasosalistena on nimetatud Ulfsak, Kark ja Kukumägi. Põhimõttelise nõusoleku ta oli Urblalt saanud, et filmis teeb kaasa ka tema tütar Naiche, väikse lootusega, et laps õpib selle aja jooksul Eestis eesti keelt. Temal enesel eesti keele oskust ei ole peale mõnede sõnade nagu ema, kurat ja veel üksikud. Tema nimi Muti ei tulevat siiski mitte eesti, vaid itaalia keelest, kus see tähendavat vaikiv, sõnatu, sõnaaher. Muti alustas oma filmikarjääri 13-aastaselt.

Ristsõna nr. 1363

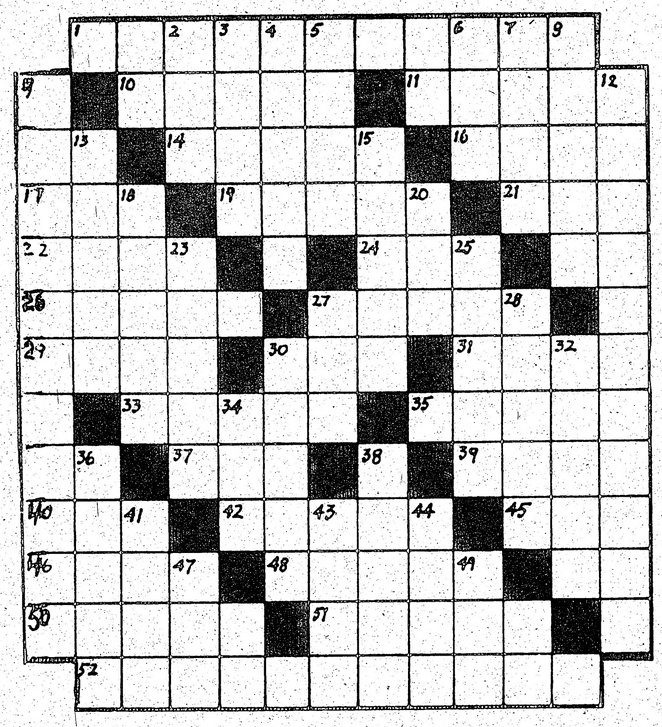

PÕIKREAD: 1. New Yorgi esinduslik tänav, 10. Kukk häälitses, 11. Sinna poodi vanasti kurjategijad, 14. . . . tormis — H. Raudsepa lavateos, 16. . . . ammergau — tuntud koht Saksamaal, 17. Eesti näitlejatar, eesnimega Helle, 19. Väike kirik, 21. Ennäe, 22. Veelangus, 24. Eesti kunstnik Kanadas, 26. Teatud hüüe, 27. Gaasiline süsivesinik, 29. Majo . . . — maitseaine, 30. Kirg, 31. Viisistatud sõnad, 33. Prantsuse kirjanik, 35. Alev ja küla Harjumaal, 37. Kurb — inglise keeles, 39. . . . tama — mustama, 40. Oli enne Siiam, 42. Paljude eestlaste viimne puhkepaik, 45. Istus — inglise keeles, 46. . . . aeg — teatud periood loomadel, 48. Hitleri ,,kõrgem rass'', 50. Mõtle — saksa keeles, 51. Vigur, nõks, 52. Õppeaine koolis.

PÜSTREAD: 2. Tuulehoog, 3. Rootsi kuningate nimi, 4. Noored. . . — G. Suitsu luuletus, 5. On kuskil, viibib, 6. Alevik ja endine vald Tartumaal, 7. Kõrk, Upsakas, 8. Täielikult, 9. Egoistlikud edu taotlejad, 12. Neil on juudid vaenlasteks, 13. . . . sul on poisipea — kunagine populaarne shlaager, 15. Kreeka täht, 18. Ilutaim, 20. Naiskuju Vanas Testamendis, 23. Naisenimi, 25. Iialgi, 27. Kaunistav ese, 28. . . . Pascha — Egiptuse riigimees sajandi esimesel poolel, 30. Riik Aasias, 32. Element Metall, 34. Aafrika vürstitiitel, 36. Eakam, 38. Mehe tiitel, vanemas eesti kirjaviisis, 41. Naisenimi, 43. Tuntud jalanõude tootja, 44. Virn, 47. Toimik, tegu, 49. Mehenime Lühend.

RISTSÕNA NR. 1362
LAHENDUS

PÕIKREAD: 1. Kokutama, 8. Rio, 11. Telk, 12. Tursked, 14. Nr, 16. Ird 17. Seletamine, 18. Egeuse meri, 20. Pia, 22. Nerva, 23. Võltsija, 26. Immanuel Kant, 28. Pealis, 29. La, 30. Ladus, 32. Ren, 33. Iisrael, 36. Aet, 38. Il, 39. Nnn, 40. Iiri, 40a. Ulla, 41. Is, 42. Neem, 44. Idamaad, 45. Tui, 46. õpik, 47. Nei, 48. Oma, 49. astuuria, 52. Nuut, 53. Piduline, 56. Ets.

PÜSTREAD: 1. Kergemeelsus, 2. Oldermann, 3. Kk, 4. Ute, 5. Tule, 6. Arem, 7. AK, 8. Remis, 9. Idi, 10. Onn, 11. Tien, 13. Stella, 15. Rea, 17. Suvaline, 18. Art, 19a. Sa, 20. Pindala, 21. Ij, 23. Vussi, 24. Õel, 25. Austada, 26. Ipriit, 27. Niinepuu, 30. Leia, 31. Alumine, 34. Riik, 35. Ardna, 37. Elamus, 42. Ni, 43. Mir, 46. õud, 47a. Et, 48. Out, 50. Ti, 51. Ii.

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
325 MOORE AVENUE, TORONTO
ESINDAJA
MAI SAARNA
Tel. kontoris 424-4900
kodus 751-1296

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
Nüüd saadaval uued EUROOPA-STIILIS
THERMO-AKNAD
kolmes värvis 2- ja 3-kordse klaasiga
Tasuta hindamine. Helistage: töökoja tel. 832-2238
kodus 769-0932
OSSO Investments Inc.
10335 Keele St., Maple, Ontario L0J 1E0

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E. 1044

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

Lehekuu vastuvõtt Peetri koguduses

Peetri kogudus korraldas laupäeva, 2. mai õhtul ,,Lehekuu tulnud ju'' nimelise segaeeskavalise koosviibimise. Õhtu üldkorraldaja oli nende õhtute kauaaegne ,,hing'' Nelly Lind, kes pidi seekord siiski haigestumise tõttu sündmust kodust juhatama. Koosviibimine kujunes eriti edukaks, koos arvukate korraldajate ja esinejatega tõusis osavõtjaskond ligemale paarile sajale.

Avasõna ütles Wirge Kasekamp ja palvuse Kalju Kaur, misjärel alustati ühislauluga'' Lehekuu tulnud ju'' ja F.A. Ehrströmi ,,Nüüd valju talve valitsus on laanest lahkunud'', klaveril saatis Einar Medri.

Dr. M. Leesmenti lapsed Heli, Lehti, Pilvi, Tähti ja Mari laulsid H. Karlssoni ,,Lõpmata arm'', Heli, Lehte ja Taimi ameerika rahvaviisi ,,Üks allik voolab'' ja D. Rambo ,,Me näeme Jeesust'', lauljaid saatis klaveril Einar Medri.

,,Ritmika'' võimlejad esinesid Siina Kasekampi juhatusel viies grupis, alates noorimatega ja minnes kordkorralt edasijõudnumate poole kuni Amy Sutt ja Rita Lees esitasid teismeliste võimlemist.

Väga südamlikult ilusasti laulsid duetti isa Arvo ja tütar Monica Medri; klaveril saatis Einar Medri, lauldes W.A. Mozarti ,,Kevade igatsus'' ja J. Brahmsi ,,Hällilaulu''.

Kuna sündmuse aeg oli lähedane emadepäevale, laulsid Heli, Lehti ja Pilvi B. Lillenasi ,,Emale roose'', Tähti ja Mari duetina Miina Härma ,,Kallis emakene'' ja kõik viis koos R. Th. Hansoni ,,Ema süda''. Noorte laul haaras eriti kuulajaid, kuna nad suutsid emadepäeva mõtet lapseliku soojusega väljendada.

Õhtu viimases osas esines ,,Küla Kaja'' orkester August Tuvikese juhatusel, solistiks Salme Tuvikene. Orkester viisistas üldlaule, saatis solisti ja mängis ka iseseisvalt rahvalikke palasid, milles kevade ja emadepäeva motiivid olid seotud. Lõpuks, kui kuulajaskond ei väsinud orkestrit kuulamast, esitati muidki hoogsaid meloodiaid orkestri rikkalikust repertuaarist, mis leidsid sooja vastuvõtu.

Kevadine segaeeskavaga õhtu oli mõeldud tuluõhtuna; selle eesmärgiga oli korraldatud ka loterii. Kogu õhtu sisuline kujundus näitas, kuidas kolm sugupõlve üksmeelselt koos töötades suutsid pakkuda etendust, mis kujunes üle ootuste osavõturohkeks ja kaasahaaravaks.

Lõpuks dr. Leesmenti lapsed andsid esinejaile tänutäheks lilli, olles ka ise saanud kuulajate aplausi osaliseks. H.

Toronto Eesti Segakoori 35. aastapäeva kontsert

26. aprillil 1987.a. Castle Frank keskkooli aulas

Koorijuht Asta Ballstadt. Solist Evi Liivak — viiul, klaveril Richard Anschuetz. Kaastegevad: Evi Valge — sopran, Monica Zerbe — sopran, Charles Kipper — klaver.

Vaba maailma suurim eesti segakoor esines seekord ligi kaheksakümnelises koosseisus, kusjuures meeshäältele andsid väärtuslikku lisa lauljad Cantate Domino ja Estonia kooridest. Juba koori moto aegu võis kogeda paremat häälerühmade tasakaalu ja ümaramat koori kõla kui mullusel kontserdil.

Koorijuht Asta Ballstadt oli kava esimese poole koostanud läbilõikena eesti koorimuusikast alates möödunud sajandi lõpul tegutsenud K.A. Hermanniga (Isamaa mälestus) ja jõudes välja tänapäeva K. Raidi helindini ,,Oh mina väike mehekene''. Vahepeale oli koorijuht paigutanud eesti koorilaulu ,,pärleid'', mis samas on kä meie koorilaulu ,,pähkleiks''. Kohati oli nende pärlite sära pisut tuhmunud ja mõnede pähklite koor jäi laulutangidest mõrastamata — M. Lüdigi ,,Mets'' T. Vettiku ,,Noktürn'', K. Türnpu ,,Kevade tunne'', E. Aava ,,Hommik'' ja E. Oja ,,Kangakudumise laul''.

Tänu meeshäälte tonaalsele kindlusele ei esinenud märkimisväärset vajumist ja nii mitmelgi puhul võis nautida ilusat segakoori akordi. Paraku tuli aga naishäälte intonatsiooni ehapuhtus teravamalt esile toonis seisvate meeshäälte taustal. On arusaadav, et taolise suure koori laululiselt liikuma panemine on omaette jõupingutus, rääkimata tempolise väheldusrikkuse saavutamisest. Võibolla sellepärast tundusid laulud olevat tõlgitsuslikult-esituslikult sarnased, kuigi kompositsioonilised ja temaatilised erinevused pakkusid arvukaid võimalusi igale palale kardinaalselt erineva palge loomiseks. Paelus aga hea diktsioon, eriti juhtudel, kus punkteeritud muusikaline fraas ühtus keeleliselt õige vältega. Ülaltoodud sõbralikud märkmed tahavad öelda, et koor on aasta jooksul teinud vastuvaidlematult edusamme ning enama tähelepanu osutamisega häälesünnituse põhilistele reeglitele ja intensiivsema suhtumisega esitavasse peaks koori arenemine olema kindlustatud järgnevaiks aastaiks.

Esimese osa parimaks palaks osutus E. Oja ,,Kangakudumise laul'', kus koor tõestas, et ka säärane suur ansambel on võimeline kergelt ja paindlikult laulma. Pala tuli kordamisele. Paraku jäi helilooja K. Raidi kohalviibimine märkimata.

Kontserdi solist Evi Liivaku esinemise aegu õhkus lavalt kuulajaskonda rahvusvahelistele kontsertsaalidele omast kõrgetasemlikkust, mis soojendas südant ja vallandas hinges uhkuselaine.

Harvakuuldavas, suurepärases koostöös elukaaslasest klaverisaatja Richard Anschuetziga esitas kunstnik neli kõrgeid tehnilisi ja tõlgitsuslikke erinõudeid esitavat pala: ,,Sonatensatz — Scherzo'' — J. Brahms, ,,Männid'' — H. Eller, ,,Capriccio'' — E. Tubin ja ,,Valse Caprice'' — N. Zsolt. Evi Liivaku poognakäsitamise vikerkaares on kindlasti rohkem värve kui seitse — poognaga sünnitab ju viiuldaja tämbri ja neid muusikalisi värvitoone heitis kunstnik kontserdi lõuendile lausa pillavalt, mida kroonis kõikide füüsika reeglite järgi produtseeritud perfektne flasholett. Ent vähe sellest — eriti Elleri ja Tubina helindeis lisandus neile tämbri variantidele sprinterlik sõrmetehnika. Muide, Elleri sajandi tähistamise ja Tubina / suursümfoonikuks tunnistamise ajastul oli nende heliloojate loomingu esitamine sellel kontserdil väga sobiv. Võiks siiski küsida: on eesti heliloojad antagonistlikud interpreetide vastu, et nad kirjutavad sääraseid sõrmi-murdvat tehnikat nõudvaid palu?

Jällegi peab esile tooma hämmastavat koostööd klaveriga, mis oli üheks määravaks teguriks Evi Liivaku esinemise ainulaadseks kujunemisel. Lisapaladena esitas kunstnik Milhaud' ,,Ipanema'' ja Paradis' ,,Sicilienne''.

Kontserdi teine osa algas naisansambliga, kes esitas kolm lihtsakoelist ja seade poolest vähenõudlikku pala, mis olid paraku teravas kontrastis kontserdi esimese poole rahvusvahelise tasemega lõpuga. Kava koostaja oleks pidanud säärase negatiivse võrdlusvõimaluse tekkimise võimalikkust arvestama.

Kontserdi lõpupalaks oli Roman Toi ulatuslikum helitöö — kantaat ,,Sina suudad'', loodud Arved Viirlaidi sõnadele. Osalesid koor Asta Ballstadti juhatusel, solistidena sopranid Evi Valge ja Monica Zerbe, klaveril Charles Kipper.

Originaalse ülesehitusega kantaat, tuginedes tugevale sõna ja heli sünteesile pakkus paljusid tõlgitsuslikke võimalusi, millest paraku vähesed kasutamist leidsid. Koor tundus olevat helitöö kompositsiooniliste uudsuste kammitsas ja lausa veendumuslik, sügavalt isamaalik tekst ei leidnud piisavat muusikalist väljendust. Tahaks loota, et koor esitab kantaadi veelkordselt, enam kohanenult muusikaga ja helitöös selgelt väljendatud sõnumiga ,,Sina suudad''. Evi Valge ja Monica Zerbe duett oli nauditav, küll pisut aeglane. Sirgem häälesünnitus Monica Zerbelt oleks tulnud kasuks dissonantside puhtusele. Kohalviibivat helilooja tervitati tugeva aplausiga. Järgnesid tavakohased lilled ja arvukad tervitused nii kohalikelt organisatsioonidelt kui ka väljaspoolt.

Kontserti soojalt suhtuv publik oleks meelsasti kuulanud veel üht sündmusele punkti-panevat laulu, mis paraku jäi tulemata. Koorile sügav tänu ja tunnustus tehtud suure töö eest ja parimad soovid edaspidiseks arenemiseks.

O.-K.

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE"

„Miina Härma helis kuulajaskonnale.

Miina Hä ja sõnari

Bibliograafia Klubi sõnaline õhtu „Miina Hä allpool ära selle huvitav

Miina Härma — tunnus rahvusvahelise ulatusega kunstnik — oli sajandi vah visalt iseseisvuse poole. p rahva muusikaline südamet tus, kehastus.

Miina härma tugevus ja tuslik pärandus meile leidu soolo- ja koorilauludes. Pa eriti rahvaviisidele toetatud tulid rahva südamest ning kunstiküpsete helitöödena rahva südamesse tagasi.

Esimese laulu kirjutab K.A. Hermanni õhutusel aastasena, aastal 1880; ter mane laul on naiskoori jutatud, Marie Underi sõ loodud ,,Kevade''. See la trükivalgust aastal 1938, p 50 aastat tagasi.

Instrumentaal-muusika l piiratud instrumendiga, mi kirjutab. Vokaal-muusika l on ka piiratud instrumen inimese vokaalsete võ aga siia tuleb juurde vee uus element: sõna luule — ma muusikata on juba t selge ja põhjalik. Luule peale veeretamine võib oll luuletuse sisu lahtimõtes väga suureks toeks — aga muutuda ka sõna selgus vaks, sisu moonutavaks te

Miina Härma vokaaln suuruse mõistmiseks teem ekskursiooni probleemide mis sõna ja heli korraga r misel võivad esile kerkida

Sõnal on oma rõhk. S erineb ühest keelest teis keelt iseloomustab rõhu sõna esimesel silbil. Keele mivaist sageli nõuab esimest ja pikemat sellele vat silpi (sõna, mina, tul pojad jne.)

Tundetus selle eesti kee rütmi vastu on toonud n kaalmuusikasse teks ,,Ärgake nüüd Eesti poo

Niipalju keele ühest mo — sõnast. Sõna on vaid ahelas, mida kutsume Lausel on oma eluõigus. metatakse amfaatikaks eh rõhuliseks haripunktiks. huline haripunkt on sõn me rääkimisel nagu välja rõhutame. Selle rõhu paig

gakoori ntsert

k keskkooli aulas

Evi Liivak — viiul, gevad: Evi Valge — rles Kipper — klaver.

ja tõlgitsuslikke erinõu- tavat pala: „Sonatensatz herzo" — J. Brahms, id" — H. Eller, „Capric- — E. Tubin ja „Valse " — N. Zsolt. Evi poognakäsitamise viker- on kindlasti rohkem värve se — poognaga sünnitab ju a tämbri ja neid muusika- rvitoone heitis kunstnik rdi lõuendile lausa t, mida kroonis kõikide reeglite järgi produtseeri- fektne flasholett. Ent vähe — eriti Elleri ja Tubina s lisandus neile tämbri dele sprinterlik sõrmeteh- luide. Elleri sajandi tähis- ja Tubina suursüm- ks tunnistamise ajastul oli heliloojate loomingu ne sellel kontserdil väga Võiks siiski küsida: on liloojad antagonistlikud in- tide vastu, et nad kir- sääraseid sõrmi-murdvat t nõudvaid palu?

gi peab esile tooma häm- vat koostööd klaveriga, oli üheks määravaks ks Evi Liivaku esinemise aadseks kujunemisel. aladena esitas kunstnik ud' „Ipanema" ja Para- Sicilienne".

tserdi teine osa algas nais- bliga, kes esitas kolm oelist ja seade poolest vähe- kku pala, mis olid paraku s kontrastis kontserdi se poole rahvusvahelise ta- a lõpuga. Kava koostaja pidanud säärase negatiivse usvõimaluse tekkimise või- kust arvestama.

ntserdi lõpupalaks oli Roman atuslikum helitöö — kantaat suudad", loodud Arved idi sõnadele. Osalesid koor Ballstadti juhatusel, dena sopranid Evi Valge ja ca Zerbe, klaveril Charles r.

ginaalse ülesehitusega kan- tuginedes tugevale sõna ja sünteesile pakkus paljusid suslikke võimalusi, millest u vähesed kasutamist leid- Koor tundus olevat helitöö positsiooniliste uudsuste hitsas ja lausa veendumuslik, alt isamaalik tekst ei leidnud at muusikalist väljendust. ks loota, et koor esitab kan- i veelkordselt, enam enult muusikaga ja helitöös lt väljendatud sõnumiga suudad". Evi Valge ja ca Zerbe duett oli nauditav, pisut aeglane. Sirgem sünnitus Monica Zerbelt tulnud kasuks dissonantside sele. Kohalviibivat helilooi- tervitati tugeva aplausiga. esid tavakohased lilled ja ar- tervitused nii kohalikelt or- atsioonidelt kui ka väljas-

ntserti soojalt suhtuv publik meelsasti kuulanud veel üht nusele punkti-panevat laulu, paraku jäi tulemata. Koorile tänu ja tunnustus tehtud töö eest ja parimad soovid idiseks arenemiseks.

O.-K.

„Miina Härma helis ja sõnas" Vana-Andrese kirikus 22. märtsil 1987. Bibliograafia Klubi korraldusel. Vaade kuulajaskonnale. Foto: Vaba Eestlane

Miina Härma — helisev sõna ja sõnarikas heli

Bibliograafia Klubi korraldusel toimus 22. märtsil Vana-Andrese koguduses muusikaline-sõnaline õhtu „Miina Härma helis ja sõnas". Õhtul esines loenguga dr. Roman Toi. Toome allpool ära selle huvitava ettekande ajalehele kohandatud teksti.

Miina Härma — tunnustatud, rahvusvahelise ulatusega orelikunstnik — oli sajandi vahetusel visalt iseseisvuse poole püüdva rahva muusikaline südametunnistus, kehastus.

Miina härma tugevus ja väärtuslik pärandus meile leidub tema soolo- ja koorilauludes. Paljud — eriti rahvaviisidele toetatud laulud tulid rahva südamest ning läksid kunstiküpsete helitöödena eesti rahva südamesse tagasi.

Esimese laulu kirjutab ta — K.A. Hermanni õhutusel — 16 aastasena, aastal 1880; tema viimane laul on naiskoorile kirjutatud, Marie Underi sõnadele loodud „Kevade". See laul näeb trükivalgust aastal 1938, peaaegu 50 aastat tagasi.

Instrumentaal-muusika looja on piiratud instrumendiga, millele ta kirjutab. Vokaal-muusika looja — on ka piiratud instrumendiga — inimese vokaalsete võimetega, aga siia tuleb juurde veel täiesti uus element: sõna luule — mis ilma muusikata on juba täiuslik, selge ja põhjalik. Luulele viisi peale veeretamine võib olla antud luuletuse sisu lahtimõtestamisel väga suureks toeks — aga ta võib muutuda ka sõna selgust häirivaks, sisu moonutavaks teguriks.

Miina Härma vokaalmuusika suuruse mõistmiseks teeme lühiekskursiooni probleemide juurde, mis sõna ja heli korraga rakendamisel võivad esile kerkida.

Sõnal on oma rõhk. See rõhk erineb ühest keelest teise. Eesti keelt iseloomustab rõhu asumine sõna esimesel silbil. Keeleline rütmivaist sageli nõuab lühikest esimest ja pikemat sellele järgnevat silpi (sõna, mina, tule, mine, pojad jne.)

Tundetus selle eesti keele erilise rütmi vastu on toonud meie vokaalmuusikasse teksti nagu „Ärgake nüüd Eesti pooojad".

Niipalju keele ühest molekulist — sõnast. Sõna on vaid pisilüli ahelas, mida kutsume lauseks. Lausel on oma eluõigus. Seda nimetatakse amfaatikaks ehk tunderõhuliseks haripunktiks. Tunderõhuline haripunkt on sõna, mida me rääkimisel nagu välja toome, rõhutame. Selle rõhu paigutamine võib lause mõtte koguni paigast nihutada: KUI sa tuled, TOO mul lilli; Kui SA tuled, too MUL lilli; Kui sa TULED, too mul LILLI.

Ja lõpuks — asub kusagil luuletuse kui terviku haripunkt. Ka sellest ei tohi helilooja oma muusikaga mööda minna.

Instrumentaalmuusika loojal need probleemid kõik puuduvad, tema kujundab oma helitöö ühest kadentsist teise. Laulu kirjutamisel juba eksisteerivale sõnale peab helilooja kõiki keelest ja keelepruugist tulenevaid väärtusi õigesti mõistma ja siis — luuletuse tervikule lisama muusika näol uue dimensiooni.

Värsimõõdu saladuste detailidesse tungimata, lepime kokku, et meil on nii kõnes kui luules tegemist kahe erisuguse värsimõõduga: üks neist algab rõhuliselt: „TÄnu olgujumalal" . . . „ISAmaa hiilgava pinnalta" teine rõhutult — muusikas nimetatakse seda algust ka anakruusiliseks ehk nõrga eel-löögiga algavaks meetrikaks nagu „Mu ELU Kristus ise" või jälle „Veel KAITSE kange Kalev".

Ettevaatamatus nendes küsimustes võib kaasa tuua raskeid kokkupõrkeid keele ja muusika vahel. Harilikult jääb siin keel, keele meloodia, kaotajaks pooleks.

Ühe laulu terviku valguses liitub siia lõpuks veel peagu defineerimata kvaliteet: muusikaline dramaturgia — kuidagiviisi peab heli oma kõlaga ilmestama kogu antud teksti emotsionaalset sisu.

Väga ülevaatlikuks kõikide eeltoodud elementide demonstreerijaks on Miina Härma „Meeste laul" — loodud aastal 1901. Tunnetagem seda hoogu, sõnade deklamatoorset vahenditust ja maskuliinsust, mida üks kena noor naine on paberile pannud. Jah, luuletus on Jakob Liivilt.

Asetame vägeva, „Meeste laulu" kõrvale ühe uue laulu Miina Härma loomingust. Nii sisu kui meeleolu distantsi huvides, võtame selleks lauluks „Ei saa mitte vaiki olla".

Ulatus, millega Miina Härma eesti keele põhilist kõla ja rütmi arvestab on üks tema olulisi tugevusi heliloojana. Meenutagem, et see kõik sündis ju eelmise sajandi lõpul, ajal, kus emakeele küsimused ei olnud veel Tartu ülikooli filoloogia teaduskonna uksest sisse pääsenud.

Miina Härma leiab helide varaaidast just neid õigeid ja luulele sobivaid värve. Seda leidlikkust on mõned arvustajad ja isegi varasemad heliloojad nagu Türnpu — murega pealt vaadanud ja vahendite otsekohesuse pärast nurisenud. Türnpule need võtted olid vahest tehniliselt lihtsad, aga samal ajal nad viisid Miina Härma loodud laulud eesti rahva südamesse kõige kiiremini.

Eesti rahvaviisi rakendamine heliloomingus on omaette teinud kaasa kõik moevoolud. Kui Jakobson/Jannseni ajal suruti rahvaviisile selga tolleaegne harmoonia, siis juba kolmkümmend aastat hiljem tunneb Miina Härma, et see kuub on võõras ja otsib vahendeid, kuidas eesti rahvaviisi „kostümeerida sobivama helikulissiga."

Koraali-traditsiooni juurest — monosilbiliselt, monorütmiliselt tehnikalt minnakse julgemate võtete juurde. Tonaalse harmoonia reeglid taanduvad nn. modaalsete ees. Tänapäeval on lihtsustamise suunas välja jõutud hoopis julgemate võteteni.

Heidame nüüd põgusa pilgu Miina Härma loomingu-tuppa. Vaatame, kuidas tema eesti rahvaviisist — mis üldiselt koosneb lühikesest neljataktilisest lausest — terve koorilaulu üles ehitab.

Esialgselt kohtame antud meloodia enda varieerumist nagu lauludes „Ole-e mul oma imäkeist", „Küla ütel" ja „Orjalaul". Aga ka see võte ise tuleb juba rahvalauliku enda suust.

Härma vahest kõige populaarsemates viisides nagu „Ei saa mitte vaiki olla" ja „Kus on, kus on kurva kodu" on tegemist varieerimise uue kvaliteediga: rahvaviisile uue osa juurde kirjutamisega, rahvaviisi arendamisega.

„Kus on, kus on kurva kodu" algviis näiteks on mazhoorne. Et see rahvaviis vastaks „Kus on kurva kodu" meeleolule, Härma kõigepealt viib meloodia minoori.

Vaatame laulu „Ei saa mitte vaiki olla". Siin esinevad taas kõik need tehnilised — aga muusikaliselt ilmekad võtted — mis käivad läbi koori- ja soololauludest, kus Miina Härma kasutab eesti rahvaviisi.

„Ei saa mitte vaiki olla" viisi kirjutas Härma üles ühelt Põlva kihelkonnas elanud vanemalt rahvalaulikult. Suurema osa rahvaviisidest, mida Härma oma loomingu algmaterjalina kasutab, on ta ise rahvasuust üles kirjutanud. Artur Vahteri andmetel ulatab see 160-ele.

Häid tulemusi on Miina Härma saavutanud ka mitme rahvaviisi ühendamisega. Selle meetodi parimateks näideteks on „Lauliku lapsepõli", „Tule koju" ja „Tulijak".

„Tuljakus" on Härma kasutanud kaht erinevat originaalset viisi, siis veel ise osa juurde komponeerinud ning osavalt kasutanud juba eksisteeriva viisi varieerimist.

Osad mille Härma originaalsetele „Tuljaku" viisidele juurde komponeeris on: marsitaoline „Kas vahest kuu, neil kumab ju. . ." ja „Pill sütitab, meelitab, keerutab pead, poiss kutsub, memm tahab, et tantsima läed. Kuid miks värised, hüppad nõnda südameke sees, kui kaenlasse vajutab meid mehine mees". Vägeva bravuuriga vastavad sellele tenorid: „Ärge häbenege midagi piigakesed meid, meie võime ju omalajal kosida teid. Kena hobu hirnub tallis, tore saan on mul ka, rikas talu, mille peremeheks pea saan ma."

Muide, praegused eesti peremehed on nõudnud viimase lause muutmist. See enam ei räägi rikkast talust ega peremeestest.

Algkujul oli selle episoodi kohal hoopis aeglane osa, kus taadid oma hädasid kurdavad. Selle episoodi tekst kõlas: „Küll on vilets meie lugu, vanadus on rõõmuta. Õnnelik on noorem sugu, — sina joo ja haiguta. Haigutame siis, ja joome, kuni kurbtus ununeb. Juues noorust endal loome, õlu meele rõõmsaks teeb."

„Tuljaku" kirjutas Härma arvata aastal 1895. Alguses oli tal ainult muusika. Sõnad „Tuljakule" kirjutasid tegelikult kaks samal ajal Miina Härma kooris laulnud meest: Ferdinand Karlson ja hilisem kuulus keelemees Mihkel Veske.

Kaljo Raid kirjutas hiljuti, et heliloojaid on kolme liiki, ühed, kes kirjutavad ainult endale; teised, kes kirjutavad ainult „muusikalistele sachbearbeiteritele" ja kolmandad, kes kirjutavad oma südame pealt teda ümbritsevale ühiskonnale. Miina Härma kuulub kindlalt sinna viimasesse kategooriasse. Ta on ilmselt kirjutanud otse oma südamest, või eesti rahvalauliku suust — oma eesti rahvale.

Tema jõuline loominguperiood langes kokku suurte ja võimsate olustikuliste lainetega eesti rahva elus. Venestamise tuhinas likvideeriti Aleksandri kool — sellest sai venekeelne linnakool. Varsti suleti Eesti Kirjameeste Selts (1893). Aleksander Nevski kiriku püstitamine Tallinna Toompeale sündis nendel aegadel ja mitte usulistel kaalutlustel. See vaatab nüüd nagu „mark-krahvi müts" teiba otsas üle terve meie pealinna, et eesti rahval ei läheks meelest, kelle käes on võim ja kuhu tuleb kummardada.

Nendel asjaoludel mõistame Miina Härma loomingu sügavust ja eriti tema tekstide valikut palju perspektiivikamalt.

Otse venestamise surve haripunktil tulevad Miina Härma sulest laulud nagu „Kaitse kange Kalev" oma lapsi ja õpeta meid vahvalt võitlema või „Viimase veretilgani tahame võidelda" või jälle otse Kalevipojast" „Ärgake taaralaste taimed, kaugelt näen kodu kasvamas".

Miina Härma oli valmis — oma muusaga — teenima eesti rahvast. Samal ajal — kunstnikuna — asub ta pivotaalses, suunda muutvas positsioonis, kus eesti rahvalaulule võõra helikuue selga toppimist ikka sihikindlamalt püütakse vältida. Miina Härma on selleks inspiratsiooniks ja teenäitajaks, kust Mart Saare, Cyrillus Kreeki, Evald Aava ja tänapäeval — veel kardinaalsemalt — Veljo Tormise looming oma jõu, julguse ja hoo on saanud.

Kui kõnelda Miina Härmast kui helidega maalijast ja eesti keele kõla ning rütmi mõistjast ning luuletuse dramaatilisest lahtimõtestajast siis oleme täna vaadelnud, kuidas ta jälgib luule sisu ja mõtet, emfaatikat, värsimõõtu ja samal ajal saavutab kunstikaunèid helilisi kujundeid, mis meile oma lihtsuse ja läbipaistvusega kohe omaks saavad.

Miina Härma oli sajandi vahetusel, ja on praegugi, visalt iseseisvuse poole püüdva eesti rahva muusikaline südametunnistus ja kehastus.

Dr. Tiit Kauri plutooniumist

Pühapäeval, 29. märtsil toimus Tartu College saalis loodusteadlase dr. Tiit Kauri loeng aatomfüüsika, eriti plutooniumi teemal. Dr. Tiit Kauri töötab Ottawas. Ta on üles kasvanud Lundis, Rootsis, lõpetanud seal ülikooli ja saavutanud teaduslikud kraadid. Mõned aastad elab ta Kanadas koos abikaasa, mikrobioloog Tiiu Kauri ja kahe tütrega. Perekond kavatseb jääda Kanadasse.

Tiit Kauri ettekanne oli üles ehitatud populaarselt ja illustreeritud valguspiltide ning skeemidega. Ettekanne oleks väärinud suuremat osavõttu, kui üleorganiseeritud Toronto suutis pakkuda.

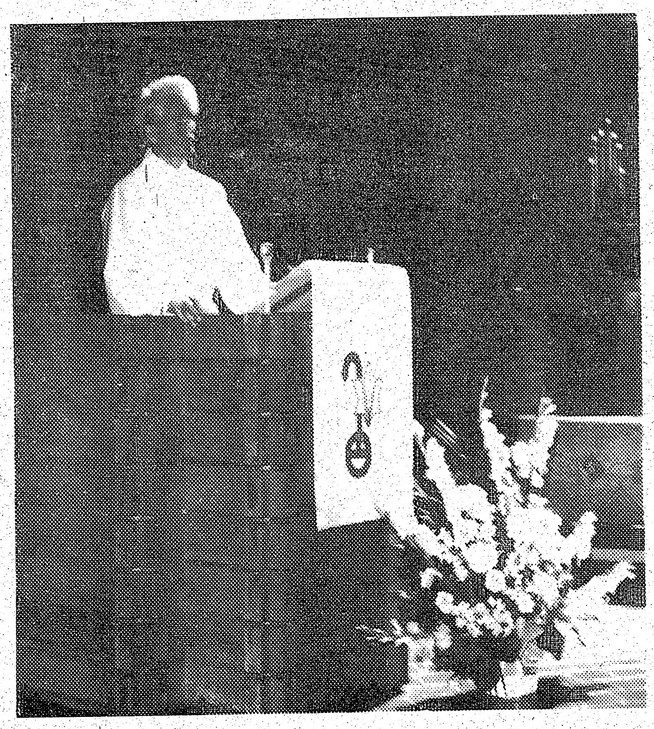

Õpetaja Ando Kass jutlustamas. Foto: H. Oja

Osavõturohke leerilendude kokkutulek

Peetri koguduse stipendium $1000 usuteaduse üliõpilasele Ando Kassile

Teistkordselt EELK Peetri koguduse elus toimus kolme aasta (1975, 1976 ja 1977) leerilendude kokkutulek. Nende lendude koguarv on ligi 180, kellest üle 30 võtsid osa jumalateenistusest. Selle tegi erakordseks asjaolu, et üks nende lendude leeriõpilasist, Ando Kass, jutlustas tänavuse usuteaduskonna lõpetajana.

Jumalateenistusel teenisid liturgilises osas õp. Andres Taul, jutlustas Ando Kass, solistina laulis kaks laulu Rosemarie Lindau, keda orelil saatis Roman Toi. Noore vaimuliku jutlus peeti eesti keeles, mida ta küllaltki vabalt valdas. Jumalateenistus oli mõnes osas ka kakskeelne, arvestades et mitmed kunagised leeriõpilased olid kohal oma muust rahvusest abielupooltega.

Kogudus alustas jumalateenistusel peakoosolekul vastu võetud moodust, et valju häälega loetakse kaasa usutunnistusele ja Meie Isa palvele.

Pärast lõpulaulu andis koguduse nõukogu esimees A. Tork üle Peetri koguduse usuteaduse õppijaile ettenähtud stipendiumi, mis $1000 suuruses oli tänavu määratud usuteaduskonda lõpetavale Ando Kassile.

Peale jumalateenistust toimus kiriku alumises saalis koosviibimine kohvilauas, mille olid katnud koguduse naisringi liikmed.

Kokkutulek Läti

(Algus lk. 1)

juhatava sõnavõtuga Läti Keskorganisatsiooni sekretäri Andrew Mikelsons'i poolt. Balti Liidu esimees G. Silins esitles Paluline Browes'it, kes D. Crombie läkituse edasi andis. Ta rõhutas ka mõnesõnaliselt baltlaste eeskujulikku ja edukat koostööd oma kodumaadele vabaduse nõudmisel. ,,Ei ole me oma soovi läbiviimiseks ühtegi diplomaati mõrvanud, seadusevastaseid vägivaldseid ülestõuse toime pannud ega muul viisil inimlikke arusaamasid jalge alla tallanud, vaid ainult mõistuse, suu ja sulega püüame oma eesmärgile jõuda!'' ütles dr. Silins.

Parlamendi-liige Pauline Browes mainis oma kõne sissejuhatavas osas, et peale kolme lapse emaks olemise on ta juba ka vanaemaks saanud. Ta tähendas, et enda parlamenti valida laskmise tagajärjel täitus ta elu suurim soov, töötada helgema ja parema Kanada tuleviku hüvanguks.

Teatavasti on ta parlamendi esindaja võtnud osa Ottawas toimunud ,,Balti õhtutest'' ja sobival viisil vajaduse kohaselt mitmesugustele teistele üritustele kaasa aidanud.

Ta tervitas ja tänas Liidu esimeest, aukülalisi poodiumil ja koosviibijaid põrandal enda ja mitme-kultuuri ministri David Crombie nimel.

Oma kõnes kriipsutas ta alla baltlaste ennastsalgavat tegevust rahvuskaaslaste abistamisel nii Kanadas kui ka kodumaal. Ta on eriti uhke uustulnukate saavutuste üle oma suurima panuse andmise eest mitmekultuurilisuse alal meie igapäevases elus, rikastades kanadalaste eluavaldusi tänuväärselt. Vastutasuks teie tegudele, kinnitas ta, püüab Kanada valitsus kõigi võimaluste piires uutele kodanikkudele vastutulelik olla ja igal sammul neid abistada jõukohaselt.

Ta avaldas erilist tunnustust sellele Kanada valitsusele, kelle eestvedamisel 40 aastat tagasi ,,Briti alama'' seisus Kanada kodakondsuseks muudeti, millist sündmust me täna pühitsemegi. Oleme vabad kõikidest teistest ülemvõimudest. Iga rahvus võib arendada oma keele, rahvuse ja kultuurilist omapära, mis on tänuks ja pandiks Kanada riigijuhtidele.

Võrreldes olukordi siin ja okupeeritud maades toonitas ta veenvalt noorte sõna- ja tegevusvabadust, milline ei eksisteeri võõra võimu all ägavates riikides. Kõneleja oli üllatavalt hästi teadlik Balti riikide vabaduse kaotamise mahhinatsioonidest, sealsest praegusest olukorrast ja siirameelsetest püüdlustest iseseisvuse taastamiseks. Igal rahvusel peab olema võim ja õigus oma saatuse üle otsustada, riigi elu seadusepäraselt korraldada, keelt ja kultuuri arendada, usuala nõudeid teenida ja teiste rahvastega sõprusvahekordi pidada! Oma sõnavõtu lõpul kinnitas ta, et Kanada ei ole tunnustanud Balti riikide anastamist võõra võimu poolt. Tänutaheks selle eest kutsus ta koosolijaid üles, kõiki neid aluseid austama, millele Kanada riigikord on rajatud.

Järgmisena asus kõnetooli William J. H. Hough III, kes on eriteadlane rahvusvahelise õiguse alal. Ka tema möönas, et iga rahvus peab olema vaba ja võimeline oma eluavalduste üle otsustama.

Oma töö-ülesandeil on kõneleja viibinud paljudes välisriikides, et tutvuneda nende seadlusandlustega. Ta selgitas pealiskaudselt olukordi Lõuna-Aafrikas, Lõuna-Põhja-Ameerikas ning mitmetes Euroopa riikides nii eelmisel kui ka käesoleval sajandil. Võõra võimu alla langemisest tõi ta huvitavaid näiteid Etioopia vallutamisest itaallaste poolt, mil puhul imperaator Haile Selassie pidas oma esimese kõne Rahvasteliidus. Itaalia teguviisi hukkamõistmiseks.

Nüüdsel ajal on rahvusvaheliste õiglusmäärade alusel maa vägivaldselt okupeerimine seadusevastane tegu, mis vastuvaidlematult peab pälvima hukkamõistu teiste riikide ja rahvaste poolt. Mitmeidkümneid aastaid tagasi loodi Rahvasteliit, mis pidi tuhandeaastase rahuriigi tagama, ent selle eluiga osutus liiga lühikeseks.

Kõneleja selgitas omaaegse Nõukogude Vene välisministri Litvinov'i seisukohti Rahvasteliidu otstarbekuse hinnangul, möödaminnes nimetades ka Molotov-Ribbentropi kokkulepet ja teravalt kritiseeris Balti riikide okupeerimist, millist sovjetid ise küll kiidavad kui vabatahtlikku ühinemist nende uniooniga, ehkki vabad riigid ja rahvad enamuses õigest olukorrast ja sündmuste käigust on väga hästi ja põhjalikult teadlikud.

Ta tõendas, et Kanada valitsus aitab igakülgselt kaasa vallutatud maade vabaduse taotlemistel ja lootis, et peatselt saabuks aeg, kus baltlased oma vabadel kodumaadel oleksid tänulikud kanadalaste abi eest ja omakorda võiksid olla tunnustajateks iseseisvust saavutanud riikide väljakuulutamistel.

Ettekannete lõppemisel Liidu esimees tänas ükshaaval mitmete tähtsamate organisatsioonide esindajaid kohaloleku eest, lõpetades koosoleku kell 22. R.M.

Õp. Udo Petersoo

(Algus lk. 1)

ton. Asemikud: õp. T. Nõmmik, I. Nippak ja I. Rohunurm. Revisjonikomisjon: E. Kalvik, B. Lindre, E. Jukk ja A. Till. Pärast valimisi lahkus õp. A. Taul koosolekult.

Järgnes teadete osa ja pildistamine ja siis ühine lõuna, mille oli korraldanud Hamiltoni koguduse naisring Ingrid Kingu juhtimisel.

Koosoleku jätkumisel tõstatati küsimus, kas tekkinud olukorras on piiskopil õigus õnnistada uut praostkonna nõukogu ametisse pärastisel jumalateenistusel. Koosolek leidis ühel häälel, et see samm on õigustatud.

Pärast õp. T. Vaga ettekannet ,,Sisemisjon'' määrati järgmise sinodi ajaks 16. aprill, 1988 ja kohaks Toronto Peetri kogudus.

Läbirääkimiste ajal soovitati, et uus lauluraamat sisaldaks neljahäälelist laulude kogu ja mitte ühehäälelist nagu näidisväljaandes.

Ka rõhutas piiskop K. Raudsepp pikemas sõnavõtus ühtlase jumalateenistuse korra tähtsust, mitte ainult Kanadas vaid kõigis E.E.L.K. kogudustes. Õp. Nõmmik tõstis üles Buenos Airese eesti koguduse lektori G. Möldre usuteaduslike õpingute toetamise, kogudes samas kaks kolmandikku ühe reisi kuludest.

Sinodi lõpupalvuse pidas õp. T. Nõmmik.

Järgnes jumalateenistus, kus sinodist osavõtjad sisenesid kirikusse pidulikus rongkäigus. Jumalateenistus kulges järgmiselt: pihikõne — abipraost E. Heinsoo, algliturgia — praost U. Petersoo ja õp. A. Roost, jutlus — õp. T. Vaga, kirikupalve õp. T. Nõmmik. Praostkonna uue nõukogu õnnistamine — piiskop K. Raudsepp, armulaua liturgia — õpetajad O. Gnadenteich ja T. Nõmmik, koguduse õnnistamine — piiskop K. Raudsepp.

Jumalateenistusel laulis sopran Tamara Norheim-Lehela aaria Roman Toi teosest ,,Laudate Deo'' ja Vana-Andrese koguduse segakoor laulis Asta Ballstadti juhtimisel kolm laulu: ,,Looja kiitus'' — M. Härma, ,,Jeesuses ma rõõmu maitsen'' — J. S. Bach ja ,,Jää minuga'' — W. H. Monk.

Kallist sõpra

Johanna Jõesaar't

leinab

VALVE ROSIN

Endist nõukoguliiget ja ehitamisaegset laekurit

Jaan Konze't

mälestavad

Peetri koguduse õpetajad, nõukogu ja juhatus

Armast onu

Jaan Konze't

mälestavad

KATRIN perekonnaga
ENDLA ja HEINO

Mälestame leinas oma armast sõpra

Hilda Laul'u

ALMA ja ANTON ALANGO
VIRVE ja JAAN NIITSOO
SALME ja ANTON KAPP

Kallist

Johanna Jõesaar't

mälestab kurbuses

SINAIDA SEILER

Nr. 35

Ema, Sa läksid
meile voodit tegema.
Puhka rahus isa kõrval
Rõuge-Jaani Peebu kalmistu
Jumalaga kallis ema!

Puhka rahus!

AINUKE

1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9

Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas.

Eestlaste poolt eelistatud

MAT

Matusemaja on üle 115. a
tot sama perekonna poolt
Moderniseeritud avarad r
küllaldaselt parkimiseruum

Väär

ROSAR
FUNERAL

T. L. MORRIS

467 Sherbourne S
Tel

IGAVIKU TEEDELE RÄNNANUD KALLIST EMA,
VANAEMA JA VANA-VANAEMA

Melanie Puurits'at

neiuna NURK

sündinud 8. augustil 1903 Vana-Laitsnas Lätimaal
surnud 27. aprillil Krabil Võrumaal

Ema, Sa läksid
meile voodit tegema.
Puhka rahus isa kõrval
Rõuge-Jaani Peebu kalmistul!
Jumalaga kallis ema!

mälestavad sügavas leinas

poeg AKSEL ja tütar VALLY perekondadega kodumaal
poeg LEO Kanadas

LAHKUS MEIE ARMAS ISA JA VANAISA

Jaan Konze

Sündinud 8. juulil 1891 Keeni vallas
Surnud 30. aprillil 1987 Torontos

Valusas leinas

tütar PILLE LEONFELLNER perekonnaga
New Brunswickis
poeg RÜNNAR perekonnaga Torontos

OMA UNUSTAMATA ARMAST EMA

Liisa Saarna't

sündinud 5. juunil 1905 Hiiumaal
surnud 30. aprillil 1987 Tallinnas

Puhka rahus!

leinavad kurbuses **poeg ALBERT perekonnaga Kanadas**
poeg ANTS
tütred ADEELE ja ELVI kodumaal

AINUKE EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9

736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD

Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas. **Lillede koju viimine.**

Oma asutajat ja auliiget
kapten

Jaan Konze't

VR II/3
sünd. 8. juulil 1891
surn. 30. aprillil 1987

mälestab sügavas leinas

EESTI OHVITSERIDE-KOGU KANADAS

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Leinateateid

New Yorgis suri 12. veebruaril Helmi Sokk, sündinud 8. märtsil 1904 Tartus.

New Yorgis suri 8. veebruaril August Kärsna, sündinud 26. detsembril 1902 Kuigatsis Valgamaal.

Tartus suri 25. jaanuaril Leida Muiste, sündinud 25. juulil 1907 Tartumaal.

Tallinnas suri 25. Jaanuaril Amanda Kösta, sündinud 29. novembril 1897.

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 782-0485 või 447-2017

Tõnu Toome, B.A.Sc.,LL.B.
TOOME & PEASE
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

TOOMAS ÕUNAPUU
B.A., B.P.E., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
129 John Street,
Toronto, Ont. M5V 2E2
Telefon 597-1714

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1202
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

Martin Erik Tiidus,
B.A., LL.B.
HARRIS, BARR
ADVOKAADID — NOTARID
39 Queen St., St. Catharines,
Ont., P.O. Box 366, L2R 6V7
Tel. (416) 688-9411,
õhtuti (416) 834-0007

„VABA EESTLANE" on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$60.—	$80.—
Poolaastas	$34.—	$44.—
Veerandaastas	$18.—	$23.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):
KANADAS:
Aastas $111.—, poolaastas $60.— ja veerandaastas $31.—
USA-s:
Aastas $115.—, poolaastas $62.— ja veerandaastas $32.—
VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $140.—, poolaastas $75.— ja veerandaastas $40.—
Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 senti
Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata
VABA EESTLANE
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi: .....
Aadress: .....
.....
.....

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 7. mail 1987 — Thursday, May 7, 1987

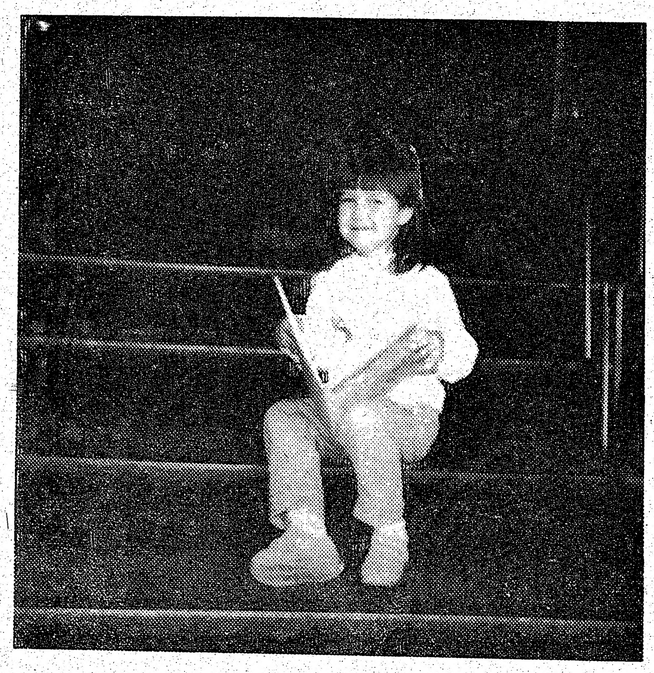

T.E.S. Lasteaia õpilane Marielle Voksepp loeb uut raamatut „Kolm väikest siga". Tema ema, Reet Lindau-Voksepp, oli raamatu illustraator.

Uus raamat ja helilint T.E.S. Lasteaiast

Hiljuti Toronto Eesti Seltsi Lasteaed andis välja uue lasteraamatu ja helilindi „Kolm väikest siga". Mitmed Lasteaia perest töötasid koos, et seda projekti läbi viia.

Selle raamatu illustraatoriks oli Reet Lindau-Voksepp, kelle tütar Marielle on esimese klassi õpilane Lasteaias. Need toredad pildid on sobivad lastele pliiatsiga värvimiseks.

Raamatu tõlkijaks oli Ülo Soots, kes koos oma abikaasa Katrinaga on pikemat aega seda tööd lasteaia heaks teinud.

Selle raamatuga koos käib põnev helilint, mida lapsed võivad kuulda kui nad vaatavad raamatut. Lindi narraator on Jaan Schaer, kes teeb selle jutu väga elavaks ja huvitavaks. Lindid on valmistatud Heino Eistrati poolt, kelle lapselaps käib T.E.S. Lasteaias.

Raamatuid ja helilinte võib edaspidi osta Lasteaia juurest:

Neid on ka võimalik tellida postiteel.

Hinnad: raamat $7.00, helilint $5.00.

Soovikorral võtta kontakti: T.E.S. Lasteaed, c/o Anne Kalvik, 200 Strathgowan Ave., Toronto, Ont. M4N 1C5, tel. (416) 485-0314.

PEN Klubi juubelikongress

10. mail algab 50. Internatsionaalse PEN Klubi kongress Shveitsis, Luganos ja kestab 17. maini. Seekordse kongressi teemaks on „Kirjanikud ja piirikirjandus"; viimase all ei mõelda mitte ainult poliitilist, vaid ka etnilist, keelelist, sotsiaalset, psühholoogilist ja metafoorilist piiri. Kongress ei arvestagi riigipiire, sest osa sündmusi toimuvad Itaalias, Milanos. Eesti PEN Klubi esindavad kongressil Arved Viirlaid Kanadast, Ilmar Külvet ja Ilmar Mikiver Ameerika Ühendriikidest, võimalik et keegi ka Rootsist.

Soovin osta SUVILAT

JÄRVE ÄÄRES, mitte kaugemal kui 2-tunni autosõit Torontost.

Hel. TOOMAS ÕUNAPUU
tööl 597-1714
kodus 781-6062

Teadaanne

RITMIKA võimlemisõhtu, 9. mail Minkler Auditooriumis VÄLJA MÜÜDUD.

ÜÜRIDA

3-magamistoaga suvila. Six Mile Lake. Umbes 120 miili Torontost põhja poole.
Tel. (705) 756-1713

VALVEARST NÄDALALÕPUL

9. ja 10. mail
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

16., 17. ja 18. mail
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

23. ja 24. mail
dr. H. Tari, tel. 224-0402

Lühiuudised

TORONTO (Sun) — Toronto kroaadid demonstreerisid CBC peakorteri ees Jarvise tänaval, et protesteerida 24-aastase kroaatia patrioodi Dobroslav Paraga kohtuprotsessi vastu Zagrebis. Paraga't süüdistatakse valitsuse laimamises, kuna ta levitab informatsiooni halbade elutingimuste kohta Jugoslaavia vanglates. Paraga, kes on õppinud ülikoolis õigusteadust ja nüüd studeerib teoloogiat, kinnitab et tema andmed on õiged. Kroaadid demonstreerivad ka Jugoslaavia konsulaatide ees, nii Torontos kui ka mujal maailmas.

Riin Rivanool

NUPUD

Kogu see maailma elu ja tegevus on nüüd siis jõudnud selleni, et kõik asjad saab aetud ikka vaid nuppude abil. Pliit, pesumasin, kohviveski, leivanuga või konserviavaja, aga ka kõik need lustiasjad nagu TV, raadio, helilint ja tuhat-ja-üks muud asja — ikka nad alustavad ja lõpetavad oma töö, kui vaid õigele nupule vajutada. Kerge, eks ole! Mitte alati, eriti kui neid nuppe palju juhtub olema.

Nii siis juhtuski, et Arukeste Anni sai omale nuppudega auto. Vana oli oma aja ja aastad juba auga üle elanud, vigu tal ju oli, kuigi ta Annikesele endist viisi oli kui armsaks saanud ratsu, keda vanast peast ki meeleldi silitad, oled temaga ära harjunud ja alatiseks oma südame külge kinnitanud.

„Saab uus ostetud," kinnitas abikaasa August siiski, „ja sedapuhku olgu see tõesti hea ja kallis masin, moodne ja noobel ja sihuke, mis kaua vastu peab, remonti ei vaja ja millel pikaajaline garantii kaasas käib." Ja ostiski.

Läks siis Annike oma uut autot ära tooma ja märkas sisseistudes kohe, et on keeruline. Abivalmis müügiagent asus agarasti kõiki paneelinuppe, indikaatoreid ja värgendusi seletama. Kui ta siis pikema loenduse järele oli jõudnud selleni, et rooli küljes on õhukott, mis õnnetuse korral kokkupõrke vähendamiseks juhile vastu nägu pahvatab ja edasi ka nõnda õpetas:

„See tuleke seal on lisandtõkestuse süsteemi viitaja lamp ehk SRS, see keskmine aknake näitab teile teadmiseks välistemperatuuri, see siin on ABS ehk pidurite lahtilukustamise süsteemi signaal ja see teine siin näitab kui ekonoomselt te sõidate, kuigi seda teada teil pole vajagi ja. . ." Siis selle järele läks Annike näost valgeks ja tundis, et minestus hakkab peale kippuma.

No sai sellest Annikese kui ühe õrnameelelise naisterahva hingelisest seisukorrast see noorevõitu seletajagi aru ja lõpetas nii:

„Annan teile siin selle auto käsiraamatu, ta on vaid üle saja lehekülje pikk ja kui te nii umbes poolteist tundi sellega autos istute ja kõik need asjandused järele proovite, siis saab teile kõik selgeks." Nõnda sai siis Annike sealt viimaks ometi minema.

Annikesele olid endistest aegadest selged rooli keeramine, gaasipedaal ja pidur ja nõnda asus ta siis koduteele.

Hakkas sadama lund suure tuule ja tormiga. Ilmateade oli ennustanud julgustavalt, et see tuleb ja on viimane lumetorm enne kevade saabumist. Hea seegi, et viimane.

Annike otsis autos nuppude ja nupukeste hulgas soendusregulaatorit, leidis mitu ühesugust ja vajutas nad kordamööda alla, mille tagajärjeks oli see, et kõik neli autoakent vajusid lahti, lund tuiskas igast aknast sisse ja tuul ähvardas seesolijagi lausa välja kiskuda. Hädaga vajutas Annike siis ühte nuppu, mille kohale oli joonistatud päike — sisetuli läks sisse taevaluukidest allavuhisevast lumest terve paraja suurusega hange. Kui siis Annike huupi veel üht-teist-kolmandat nuppu katsetanud oli, sai ta käima kõva rööga-tusega raadio, mis kõrvad lukkulüüa ähvardas, signaaltuled läksid vilkuma, välispeegel keeras enda kummuli ja kõige lõpuks läks käiku veel varga-alarm, mis vilkuma pani sisetuled ja autopasuna ilma vaheta hüüdma ajas.

Ainus, mida Annike kui vilunud autojuht nüüd ette võtta oskas oli, et tõmbas teelt kõrvale ja pani auto seisma. Aga siis ei töötanud enam ka ükski nupp, väljaarvatud see, et kui võtmega ühe autoukse kinni või lahti keerad, teevad iseendast sedasama kena klõbina saatel ka teised autouksed ja pagasiruum.

Lund tuiskas parasjagu, Annike ronis autosse tagasi, seadis enda juhiistmele lumehange ja sõitis lahtiste akende ja katusega / ning möirgava raadiomuusika saatel koju garaazhi. Ei, ta ei sõitnud garaazhiuksi sisse, ega ka ühtki mõlki autokerele — teadagi, vilunud autojuht!

Õnn, et Augustit kodus ei olnud. Ja Annike asus õppima. Algul köögilaual ja seejärele autos poolpimedas garaazhis taskulambi valgel võttis ta läbi kõik need käsiraamatu sajaleheküljelised keerulised seletused ja õpetused. Katsus nuppe, pööras osuteid ja vaevas oma ajurakke pikkade uurimiste ja katsetamistega. Arvate, et selgeks ei saanud? Sai, enamvähem siiski sai, kuigi oli palju sedagi, mis segaseks jäigi.

Igal uuel autol tuleb proovida ka ta võimeid ja kiirust. Selle juures oli ainsaks hädaks see, et kui Annike siis suurel maanteel 180 kilomeetrini jõudis, tuli politsei teda tülitama. Kuidas see asi seal lõppes, sellest Annike ei räägi, kuigi ta muidu üsna kerge jutuga on, aga üle selle nimetatud kiiruse pole ta senini enam jõudnud. Ka on kuulda, et Annike hoiab endiselt alles oma vana autot ja lastele ning lastelastele või muidu hädalistele laenutamiseks on võimalus saada ainult seda. Ei kunagi uut.

Viimati, kui Annikest nägin, sõitis ta all-linna trammi, bussi ja allmaaraudteega ja mitmekordse ümberistumisega, see nuppudega uus ja kallis auto aga seisab garaazhis. Puhas ja korras ja läikiv.

Annike armastab autosid, te ju teate. . .

Sündmuste kalender

- *Laupäeval, 9. mail kell 7 õ. Constellation hotellis T.E.R.R. Kungla Mai Ball.*
- *Laupäeval, 9. mail kell 7 õ. Minkler Auditooriumis Ritmika võimlemis-õhtu.*
- *Pühapäeval, 10. mail kell 11—20 Vana-Andrese kiriku saalis Magda Pihla kunstitööde näitus.*
- *Pühapäeval, 10. mail kell 2 p.l. Eesti Majas T.E. Täienduskooli Emadepäeva aktus.*
- *Neljapäeval, 14. mail kell 2 p.l. Eesti Maja suures saalis Pensionäride Klubi hooaja viimane koosviibimine.*
- *E.E.L.K. Usuteaduse Instituut 14.—28. juunini — Wycliffe College, Toronto Ülikoolis.*
- *18., 19., 20. ja 21. juunil Eesti Majas Tallinna Festival.*
- *Teisipäeval, 19. mail kell 19.30 Toomas Ilvese loeng „Eesti fosforiidi lademed: venelaste vara eestlaste mure", Tartu College.*
- *Reedel, 22. mail kell 20.00 Läti Majas EKN'i noorte ja Savona Satans'i korraldusel Kabaree II.*
- *Pühapäeval, 24. mail kell 14.00 Eesti Majas „Suurkoondus 75".*
- *Teisipäeval, 26. mail kell 19.30 Ingrid Saare loeng „Muutuv Lõuna-Aafrika: Tänapäeva tegelik elu ja välisagitatsioon" Tartu College.*

MÜÜA

Eesti korterimajas, 2378 Queen St. E. 2 magamistoaga korter. Hel. õhtuti kella 7-st alates
Tel. 766-2255